DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 30, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. TREČIADIENIS – WEDNESDAY, RUGPJŪTIS – AUGUST 30, 1995 Nr. 168

Baltarusijos laivynui pasiūlytas Klaipėdos uostas

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (LR) – Lietuvoje rugpjūčio 18 d. lankantis Baltarusijos ministrui pirmininkui Michail Čigir ir jį lydinčiai delegacijai, Lietuvos ministras pirmininkas jam rodė Klaipėdos uostą, aiškino jos privalumus ir pasakė, kad Klaipėdos uoste galėtų telktis kuriamas Baltarusijos komercinis laivynas.

Kaip rašo Gediminas Pilaitis „Lietuvos ryte", į Palangos aerodromą atskridusį Baltarusijos ministrą pirmininką lydėjusiųjų tarpe buvo ir jo šalies užsienio ekonominių ryšių ministras Michail Marinič, Baltarusijos ambasadorius Lietuvoje Jevgenij Voitovič, gamybinio susivienijimo „Belaruskalij" generalinis direktorius Piotr Kalugin, Gardino gamybinio susivienijimo „Azot" vyriausiasis inžinierius Ivan, Kolesničenka, Baltarusijos metalurgijos gamyklos užsienio ekonominių ryšių valdybos viršininkas Genadij Šilenka, kiti oficialūs asmenys.

Prie lėktuvo trapo M. Čigirį su žmona Julija ir delegacijos narius sutiko Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius su žmona Birute, pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimašauskas, energetikos ministras Arvydas Lesčinskas ir kiti vyriausybės pareigūnai. Iš Palangos aerodromo svečiai nuvyko į Klaipėdą. Uostamiesčio valdybos konferencijų salėje M. Čigirio vadovaujamą delegaciją pasveikino mero pavaduotojas Vytenis Zabukas.

Susitikime dalyvavęs Susisiekimo ministerijos sekretorius Algirdas Šakalys svečius supažindino su Klaipėdos valstybinio jūrų uosto veikla ir perspektyvomis.

Įvertindamas Lietuvos ir Baltarusijos galimybes panaudoti Klaipėdos uostą, A. Šakalys sakė, kad praėjusiais metais čia buvo perkrauta apie 600,000 tonų baltarusiškų krovinių: cheminių ir mineralinių trąšų, medienos, įrenginių, maisto produktų. Baltarusiškų krovinių apyvartą, pasak jo, galima būtų padidinti, sukūrus multimodalinį transporto koridorių Mukranas-Klaipėda-Vilnius-Minskas ir įsteigus vieningą ekspedijavimo bendrovę.

Svečiai buvo supažindinti su Lietuvos transporto plėtros programa ir svarbiausiais Klaipėdos uosto modernizavimo projektais, kurių bendra vertė – 158 milijonai dolerių. Lietuvos atstovai, pažymėję, kad tarptautiniai bankai sutinka finansuoti naujo krovininių (konteinerių) terminalo statybą, uosto vartų ir naftos terminalo rekonstravimo darbus, padės atnaujinti Šumsko – Klaipėdos geležinkelio liniją, prekybos ryšiais su Vakarų šalimis suinteresuotoms Baltarusijos įmonėms siūlė prisidėti prie abiem pusėms naudingų projektų įgyvendinimo. Ta proga A. Šleževičius atkreipė dėmesį į Lietuvoje projektuojamų laisvųjų ekonominių zonų privalumus ir sakė, kad Klaipėdos uoste galėtų telktis, jo žiniomis, kuriamas Baltarusijos komercinis laivynas.

Baltarusiai apsilankė Klaipėdos jūrų krovinių kompanijoje. M. Čigiris apžiūrėjo metalų krovos kompleksą, kuriame perkraunama ir Baltarusijos įmonėse pagaminta produkcija. Kompanijos generalinis direktorius Benediktas Petrauskas išreiškė norą glaudžiau bendradarbiauti su baltarusiais, statant uoste galingesnius trąšų transportavimo įrenginius.

Apie sąveiką su Baltarusijos pramonės įmonėmis ir verslininkais kalbėjosi akcinės bendrovės „Klaipėdos Smeltė", jūrų krovinių kompanijos „Bega", tarptautinės jūrų perkėlos Klaipėda-Mukranas vadovai. Baltarusių kompanijai, kuri per Klaipėdą kasmet gabentų 30,000 krovininių, net žadėta skirti dešimtadalį naujojo terminalo akcijų.

Po pietų M. Čigiris ir jo palyda keleiviniu laivu „Giruliai" plaukiojo po Klaipėdos uosto akvatoriją, stabtelėdama akcinės bendrovės „Klaipėdos naftos terminalas" ir jūrų krovinių kompanijos „Bega" teritorijose. Į tarptautinę jūrų perkėlą Klaipėda-Mukranas nuplukdyta Baltarusijos delegacija stebėjo, kaip kraunamas į Vokietiją išvykstantis keltas „Greifsvaldas". Po to jūrų perkėlos konferencijų salėje M. Čigiris ir A. Šleževičius surengė spaudos konferenciją.

M. Čigiris išreiškė pasitenkinimą stiprėjančiais Lietuvos ir Baltarusijos ekonominiais ryšiais, sakydamas, kad per Lietuvą transportuojamų krovinių apyvarta šiemet turėtų būti kelis kartus didesnė negu per pastaruosius dvejus metus. Pažintį su Klaipėdos jūrų uostu M. Čigiris įvertino kaip reikšmingą momentą, kuris didžiausiems Baltarusijos krovinių tiekėjams atveria naujus veiklos horizontus.

A. Šleževičius akcentavo Lietuvą ir Baltarusiją siejančius „geros kaimynystės ryšius", prisiminė anksčiau pasiektus susitarimus dėl valstybių sienų nustatymo, elektros energijos tiekimo, Adutiškio geležinkelio stoties, Druskininkuose esančia sanatorijos „Belarusj" priklausomybės. Jis sakė, kad susitarta ir dėl lietuviškos mokyklos Gervėčiuose statybos. Lietuvos premjeras pasidžiaugė, kad transporto koridorius Klaipėda-Vilnius-Minskas-Kijevas-Odesa įtrauktas į Europos šalims strategiškai svarbių tarptautinių kelių sistemą.

M. Čigiris teigiamai įvertino bankininkystėje pasiektą susitarimą, pagal kurį Baltarusijos rublis ir Lietuvos litas bus konvertuojami abiejų šalių valiutų biržose.

Paklaustas, ar Baltarusijos ir Rusijos sutartis dėl bendros muitinių sistemos neturės neigiamos įtakos ryšiams su kaimyninėmis šalimis (būtent, Lietuva – Red.), M. Čigiris atsakė, kad tai – pereinamojo laikotarpio susitarimas. Kai darbas bus suderintas, Rusijos muitininkai pasitrauks iš Baltarusijos teritorijos. Tuo pat metu M. Čigiris pripažino, kad per Baltarusijos teritoriją vežamos Lietuvos prekėms taikomi „gal kiek per dideli apmokestinimo tarifai, kuriuos reikia koreguoti". Krovinių siuntėjams, pasak M. Čigirio, šiemet bus suteikta teisė 11,000 kartų nemokamai gabenti prekes per Lietuvos ir Baltarusijos teritoriją.

JAV prezidentas Clinton su žmona Hillary pirmadienį atostogaudami Amerikos Vakaruose, eitynėmis eina kalnų keliu Grand Teton Nacionaliniame parke. Naktį jie nakvojo palapinėj, gulėdami ant žemės. Jų dukra Chelsea su drauge virvėmis lipo akmenų siena. Prezidentas porą kartų atostogų metu įspėjo prieš Respublikonų ketinimą privatizuoti JAV nacionalinius parkus. JAV pirmoji šeima atostogas Amerikos Vakaruose baigia ketvirtadienį.

Lietuva rengs bendrą taikos palaikytojų būrį su Lenkija

Vilnius, rugpjūčio 28 d. (Elta) – Jau ateinančiais metais Lietuvos kariai dalyvaus taikos palaikymo akcijose kaimyninės Lenkijos taikos bataliono gretose, o dar po metų – 1997 m. – planuojama sukurti bendrą Lietuvos ir Lenkijos taikdarių junginį. Tai pirmadienį spaudos konferencijoje patvirtino Lenkijos gynybos ministras Zbigniew Okonski ir Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius.

Bendro bataliono kūrimo projektas ir kiti klausimai aptarti pirmadienį oficialų trijų dienų vizitą Lietuvoje pradėjusio Lenkijos gynybos ministro susitikimuose su Lietuvos vadovais. Kaip žinoma, tokią bendradarbiavimo idėją šiemet vasario mėnesį lankydamasis Lenkijoje pasiūlė Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Lenkijos gynybos ministerijos vadovo ir jį lydinčios delegacijos derybose su Lietuvos krašto apsaugos ministerijos pareigūnais nemažai dėmesio skirta ir kitam bendram – oro erdvės kontrolės sistemos projektui.

Lietuvos krašto apsaugos ministro teigimu, dvišalis regioninis bendradarbiavimas gynybos srityje neabejotinai sutrumpins Lietuvos ir Lenkijos kelią į strateginį tikslą – tapti NATO narėmis. Zbigniew Okonski pabrėžė, jog reikia atmesti klaidingą nuostatą, kad Lietuva ir Lenkija ar kitos Vyšegrado šalys yra varžovės kelyje į NATO ir vienų valstybių įsijungimas į šią gynybos sąjungą sukliudys tai padaryti kitoms.

Rusija turi normalizuoti santykius su Baltijos šalimis

Vilnius, rugpjūčio 28 d. (Elta) – Lietuvos politikai privalo nuolat priminti Vakarams, kad ji siekia tapti NATO nare. Konkretūs pasiūlymai dėl greitesnio integravimosi į šią organizaciją gali būti teikiami, be kita ko, įgyvendinant programą „Partnerystė taikos labui", pirmadienį spaudos konferencijoje pabrėžė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis, komentuodamas savo pareiškimą dėl santykių su Rusija.

Pastaruoju metu, sakoma pareiškime, vėl siūloma siekti gerų Lietuvos santykių su Rusija, toliau juos normalizuoti. Dažnai tai siūloma ne tuo adresu, nes visas Lietuvos išsivadavimas 1989-1991 metais buvo gerų tarpvalstybinių santykių siekis. Normalizuojant Lietuvos santykius su Rusija, esminės gairės buvo 1991 m. liepos 29 d. tarpvalstybinių santykių pagrindų sutartis, po to 1992 m. rugsėjo 8 d. susitarimas per vienerius metus išvesti Rusijos kariuomenę ir 1993 metų rugpjūčio 31 d. – to susitarimo įvykdymas.

Vėlesnėje Rusijos raidoje išryškėjo siekis atkurti viešpatavimą kaimyninėms šalims, vėl įtraukti jas į savo orbitą. Gal tai ir laikoma gerais santykiais, tačiau tąsyk nesutinkančios paklusti valstybės bus kaltinamos, jog nenori „gerų" santykių, sako V. Landsbergis.

„Kuomet iš Vakarų mums siūloma siekti Lietuvos saugumo per normalius santykius su Rusija, atrodo, pamirštama šių dienų Rusijos politinė tikrovė. Ji tokia, kad mes tik per savo šalies saugumą galime laimėti normalius, nesatelitinius santykius su Rusija, o ne atvirkščiai", pabrėžė Landsbergis.

Jis sakė, jog tik tada, kai Rusijos valdžia įsitikins, kad nebegali atsiimti ir vėl valdyti Baltijos valstybių, kai ji pati nomalizuos santykius, atsisakys bauginimų, ekonominio ir politinio spaudimo. Todėl, Vytauto Landsbergio nuomone, Rusijos draugai Vakaruose pasielgtų teisingai, garantuodami Baltijos valstybių, tarp jų ir Lietuvos, saugumą.

– **Čečėnijoje** sekmadienį rusai sunaikino šimtus čečėnų atiduotų ginklų – tai ligšiol didžiausias čečėnų nusiginklavimo veiksmas. Rusų ir čečėnų pareigūnai stebėjo, rusų tankams triuškinant ant plieninių skersinių išdėtus automatus, pistoletus ir granatsvaidžius. Rusų kadrai taip pat sprogdino minas, granatas ir vežiojamas antlėktuvines raketas, vykdydami liepos 30 d. sutartyje numatytą čečėnų nuginklavimą.

Pakeista Taupomojo Banko valdyba

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (AGEP) – Naujojoje Lietuvos Taupomojo Banko valdyboje liko tik trys senosios valdybos nariai. Kaip rašo „Lietuvos rytas", Lietuvos Taupomojo Banko taryba rugpjūčio 24 d. Lietuvos Banko reikalavimu atleido visus septynis valdybos narius.

Anot premjero Adolfo Šleževičiaus, didžiausią vyriausybės ir Lietuvos Banko susirūpinimą dėl padėties Lietuvos Taupomajame Banke kelia viena finansinė operacija, kai per vieną dieną neteisėtai buvo „išgryninti" 4 milijonai litų. Premjeras spaudos konferencijoje sakė, jog Lietuvos Taupomasis Bankas suteikė 4 milijonų litų kreditą bankui „Lietuvos verslas", kuris tą pačią dieną vėl grįžo į Taupomąjį Banką ir jau grynais pinigais išdavė pinigus keliems asmenims.

Kaip tik dėl finansinių machinacijų ir blogos Lietuvos Taupomojo Banko paskolų politikos Lietuvos Bankas ir pasiūlė nušalinti visą Taupomojo Banko valdybą. Tačiau vyriausybės, Finansų ministerijos ir centrinio banko vadovai specialiame pasitarime šią savaitę susitarė siūlyti banko tarybai pakeisti tik pusę valdybos narių, o jos pirmininką palikti.

Pasaulyje

– **Kinija** po dviejų mėnesių pertraukos vėl sugrąžins į Vašingtoną savo ambasadorių, praneša JAV Valstybės departamento pareigūnai. Nors JAV ir Kinijos pozicijos tebesiskiria daugybe klausimų, santykių pagerėjimą rodo ir tai, kad JAV prezidento žmona Hillary Rodham Clinton nutarė vykti į Pasaulio Moterų konferenciją Beidžinge.

– **Šveicarijos** vyriausybė įsakė šalies bankams Filipinams sugrąžinti buvusio prezidento Ferdinand Marcos pinigus – apie 463 milijonus dolerių. Pinigai bus laikomi specialiose sąskaitose kol Filipinų teismai nustatys, ar pinigus turi gauti filipinų valdžia, Marcos šeima, ar nuo jo administracijos nukentėję asmenys.

– **New Yorko** miesto trys aerodromai užsidarė daugiau kaip valandą pirmadienį, kai reikėjo evakuoti oro kontrolierių bokštelį, gavus bombos sprogdinimo grasinimą. Neradus bombos, aerodromai vėl pradėjo veikti.

– **JAV** Gyventojų skaičiavimo biuras rado, kad 1 iš 11 JAV gyventojų gimė užsienyje. Trečdalis visų tų 22.6 milijonų žmonių gyvena Kalifornijoje. Manoma, kad daugiau, kaip 4 milijonai JAV gyventojų čia gyvena nelegaliai.

JAV kongresmanas judina Karaliaučiaus demilitarizavimo reikalą

Vašingtonas, rugpjūčio 28 d. – JAV Atstovų Rūmų narys Christopher Cox (R-CA) rugpjūčio 22 d. vėl parašė laišką savo kolegoms JAV Kongrese, ragindamas paremti jo siūlomą rezoliuciją, kad Karaliaučiaus sritis būtų demilitarizuota.

Savo laiške jis primena, kad Karaliaučius dar ir šiandien, po 50 metų pagal tarptautinę teisę nėra pripažintas Rusijai. Jis rašo, kad Baltijos šalys ir Lenkija pagrįstai laiko Rusijos buvimą Karaliaučiuje grėsme jų suverenumui: kad tranzito pretekstu ji neteisėtai braunasi į Baltijos šalių teritoriją, pavyzdžiui:

• Nuo 1994 m. gruodžio iki 1995 m. kovo mėnesio Rusija per Lietuvos teritoriją pervežė 2,148 vagonų, iš kurių 310-je buvo vežami nedeklaruoti pavojingi kroviniai, greičiausiai į Čečėniją.

• Nuo 1992 m. balandžio iki 1995 m. gegužės mėnesio buvo užregistruoti 5,339 Rusijos įvykdyti Lietuvos oro erdvės pažeidimai. Trys penktadaliai tų neteisėtų skrydžių buvo iš Karaliaučiaus srities.

• 1995 m. balandžio 1 d. ginkluoti Rusijos malūnsparniai skrido vos 200 metrų virš Lietuvos sostinės Vilniaus gyvenamų kvartalų.

• Naujausias Rusijos įsibrovimas į Lietuvos oro erdvę – dviejų karinio transporto lėktuvų, skrendančių iš Karaliaučiaus, įžūliai sutapo su JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojo William Slocombe vizitu į Lietuvą.

Laiške kolegoms kongresmanas Cox pastebi, kad mažame Karaliaučiaus srities plote – 15,000 kv. kilometrų – Rusija turi dvigubai tiek karių, kiek JAV turi visoje Europoje. Pabrėždamas, kad būtina atkreipti tarptautinį dėmesį į šią Europos saugumą destabilizuojančią padėtį, jis kviečia savo kolegas prisirašyti prie šios rezoliucijos – House Concurrent Resolution 51 – rėmėjų – „co-sponsors".

Su kongresmanu Cox šiuo reikalų bendradarbiaujanti Amerikos Baltiečių Laisvės Lygos pareigūnė Angelė Nelsienė komentavo: „Atrodo, kad Amerikos kongresmanas daugiau rūpinasi Lietuva nei mes", kadangi labai sumažėjo ir „Hot-Line" telegramų siuntimas: per visą liepos mėnesį tenusiųstos tik šešios. „O reikalas svarbus", kalbėjo Nelsienė. „Vytautas Landsbergis rašė, kad rusai turėjo gąsdinančiai didelius manevrus Karaliaučiuje". Todėl būtina skubiai siųsti telegramas savo kongresmanams, raginančias juos tapti šios rezoliucijos rėmėjais – „co-sponsors of HRC 51, introduced by Congressman Chris Cox".

Telegramas labai lengva nusiųsti, nereikia net laiško rašyti. Paskambinus telefonu 1-800-651-1572, šios „hot-line" darbuotojai užregistruos jūsų telefoną ir nusiųs telegramą jūsų atstovui JAV Atstovų Rūmuose (jums net nereikia žinoti jo pavardės), raginančią jį tapti šios rezoliucijos rėmėju. Telegramos kaina 6.45 dol. bus įrašyta į sekančią jūsų telefono sąskaitą.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga taip pat yra išsiuntinėjusi šį atsišaukimą su prašymais organizuoti laiškų kongresmanams rašymą visoms pagrindinėms lietuviškoms organizacijoms. Tad artėjant Tautos Šventės/Lietuvos Padėkos šventės paminėjimams rugsėjo 8 d., laukiama ir sustiprintos veiklos šiuo svarbiu reikalu.

2.4 milijonai dol. demokratijai ugdyti

Vašingtonas, rugpjūčio 28 d. – JAV-Baltijos Fondas, įveikęs stiprius konkurentus, atvirose varžybose laimėjo 2.4 milijono dolerių Amerikos valdžios dotaciją (grant) per nevyriausybines organizacijas (vad. NGO) ugdyti demokratiją Baltijos valstybėse. Sutartį su JAV agentūra tarptautiniam vystymui – USAID – pasirašė JAV-Baltijos Fondo prezidentas Linas Kojelis.

Ši programa, pavadinta „Democracy Network", rems ir stiprins Baltijos valstybių nevyriausybines organizacijas, kad jos pajėgtų pačios savarankiškai išsilaikyti ir veikti demokratizacijos, laisvos rinkos, gamtosaugos, socialinių poreikių bei sveikatos apsaugos srityse. Programos tikslas yra, kad išsivadavusios iš centralizuotos komunistinės sistemos palikimo, tos organizacijos ilgainiui sugebės veikti pačios ir sudarinėti koalicijos, kad krašto gerovei paveiktų vyriausybių politiką ir parlamentų kuriamus įstatymus, kaip yra visose normaliose demokratijose.

Tų organizacijų veiklą finansuos JAV-Baltijos Fondas, bet reikalaus, kad remiamos organizacijos pateisintų kiekvieną centą padarytų išlaidų, taip kaip ir pats JAV-Baltijos Fondas duoda ataskaitas dotacijų davėjams.

Visi lietuviai gali rekomenduoti jau veikiančias ar besikuriančias organizacijas ir pajėgius, sąžiningus ir idėjomis turtingus asmenis „Democracy Network" programai vykdyti. Pasiūlymus svarstys žinovų komisijos. Motyvuotus siūlymus siųsti: Ms. Ashley Owen, c/o US-Baltic Foundation, 1121 Connecticut Ave., N.W., Suite 506, Washington, DC 20077-9640.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 30 d.: Feliksas, Adauktas, Gaudencija, Gintė, Augūna.

Rugpjūčio 31 d.: Raimundas, Izabelė, Vilmantė, Vilmantas. 1993 m. Rusijos kariuomenė išvedama iš Lietuvos. 1994 m. Rusijos kariuomenė išvedama iš Latvijos ir Estijos.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS TARYBOS AKIVAIZDINIS POSĖDIS/SUVAŽIAVIMAS

„50 METŲ LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGAI"

1995 m. spalio 6, 7 ir 8 d. vyks LSS Tarybos akivaizdinis suvažiavimas. Tai neeilinis įvykis, šaukiamas bent vieną kartą trijų metų kadencijoje. Posėdžiai vyks Pasaulio Lietuvių centre, Lemont, IL, ir Jaunimo centre, Čikagoje, pagal pristatytą darbotvarkę.

Suvažiuos Tarybos nariai iš Australijos, Europos, Kanados ir visų JAV pakraščių ir centro. Stebėtojų teisėmis kviečiame dalyvauti visi skautų ir skaučių vadovai/vės, aktyviai ir pasyviai veikiantys.

Paminėsime ir 50 metų LSS sukaktį. Yra rengiama ex-promptu paroda, suneštinė. Kviečiame ir raginame kiekvieną dalyvį atsivežti parodai tai, kas jam ar jai skautaujant paliks didžiausią ar didesnį įspūdį.

Budėkime ir Ad Meliorem!

v.s. fil. Kęstutis Ječius
LSS Tarybos pirmininkas

LSS TARYBOS PENKTAS AKIVAIZDINIS POSĖDIS

Kviečiu penktą (5) LSS Tarybos akivaizdinį posėdį 1995 m. spalio 6, 7 ir 8 d. Spalio 6 ir 7 dienų posėdžiai vyks „Bočių" menėje, Lietuvių centre, Lemont, Illinois. Sekmadienį, spalio 8 dienos baigiamasis posėdis vyks Jaunimo centre, Čikaga, Illinois.

Posėdis vyks pagal šią DARBOTVARKĘ, Pirmijos priimtą jos 1995 m. liepos 25 dienos septintame akivaizdiniame posėdyje.

Posėdis bus pravestas vadovaujantis LSS VADOVYBĖS NUTARIMŲ NUOSTATAIS.

1. Posėdis bus teisėtas, jei jame dalyvaus daugiau negu pusė LSS Tarybos narių. Kvorumui reikės 16/30 Tarybos narių.

2. Statuto ir nuostatų pakeitimui reikės 4/5 visos sudėties Tarybos narių daugumos, būtent 24-ių balsų.

3. Kitiems nutarimams priimti reikės arba posėdžio dalyvių daugumos, ar kvalifikuotos balsuojančių daugumos, ar balsuojančių daugumos. Prieš kiekvieną balsavimą bus paaiškinama kokios daugumos reikalauja nuostatai.

4. Tad kiekvieno Tarybos nario/ės dalyvavimas yra svarbus ir būtinas.

5. Dėl neišvengiamų aplinkybių šiame posėdyje negalį dalyvauti, esate kviečiami raštu įgalioti kitą Tarybos narį/ę. Raštiški įgaliojimai turės būti pateikti registracijos komisijai.

v.s. fil. Sigitas Miknaitis, LSS Tarybos 'Statuto/Nuostatų keitimo komisijos' pirmininkas, kiekvienam Tarybos nariui ar narei išsiuntinės siūlomus 'Statuto ar Nuostatų' pakeitimus, kad kiekvienas iš jūsų turėtumėte progą su siūlymais susipažinti iš anksto. Kiekvienas Tarybos narys/ė turės teisę posėdyje pareikšti savo papildomus siūlymus 'statuto/nuostatų' pakeitimui.

Primename, kad Pirmija yra patvirtinusi sumokėti 50% kelionių išlaidų, jei lėktuvo bilietai bus perkami iš anksto žemiausiomis kainomis. Dar kartą prašome kiekvieną atvykstantį kuo greičiau pranešti Pirmijos sekretoriui, s. fil. Donatui Ramanauskui kada ir kur žadate atvykti ir kokių paslaugų jums reikės posėdžio laiku.

Bilietus į Čikagos ASS skyriaus metinę šventę bus galima užsisakyti registruojantis. Kaina, įskaitant karštą vakarienę, gali būti tarp 25 ir 30 dolerių. Rengėjai bus dėkingi, jei iš anksto žinos dalyvių skaičių. Nedelsdami praneškite broliui Donatui.

Registracijos mokesčio dar nenustatėme, nes dar galutinai nesusitarta su šeimininkėmis dėl maisto kainų. Į registracijos mokestį įeis penktadienio vakarienė, šeštadienio pietūs, sekmadienio pusryčiai ir pietų užkandžiai, posėdžio metu kava, sultys ir priedai.

Budėkime ir Ad Meliorem!

Brolis Kęstutis
v.s. fil. Kęstutis Ječius
LSS Tarybos pirmininkas

Prityrusių skaučių „Saulėgrąžų" skiltis „Miško aidų" stovykloje, Rake. Iš k. — Birutė Jurjonaitė, Lisa Griciūtė, Indrė Žukauskaitė, Adelė Ročytė, Auksė Rimaitė, Stefutė Utz, Elenutė Sventickaitė ir Nina Padalino. Nuotr. **Onutės Utz**

33-ji STOVYKLA „ROMUVOJE"

Trisdešimt trečiojoje „Romuvos" stovykloje liepos 30 d. skautai ir skautės pradėjo stovyklauti. Pirmą savaitę stovyklavo visi vyresnieji, o rugpjūčio 5 d. stovyklą papildė vilkiukai, paukštytės, bebrai, ūdrytės.

Vidurinis savaitgalis pasižymėjo svečiais iš Toronto ir net iš Čikagos. Stovyklą aplankė LSS tarybos Pirmijos pirm. v.s. fil. K. Ječius. Vėliavų nuleidime Kanados rajono vadas j.ps. R. Sriubiškis jam raportavo, kad išrikiuota 75 broliai ir 84 sesės. Svečias pasveikino stovyklą šūkiu „Budėk", pasidžiaugė gražia bei gausia stovykla ir palinkėjo smagiai stovyklauti, dalyvavo laužo programoje ir pamaldose.

Pirmajai savaitei vadovavo viršininkas tuntininkas s. M. Rusinas, komendantas L. Narušis, dvasios vadas ir instruktorius v.s. fil. A. Saulaitis,JS, ūkio vedėjas K. Pajaujis, instruktoriai s. dr. A. Dailydė, v.s. R. Otto, S. Šileikienė, vyr. šeimininkė O. Narušienė.

Antrą savaitę viršininkė — ps. I. Paškauskienė, komendantė ps. A. Puzerytė, adjutantė I. Tarvydienė, dr. E. Birgiolas, ūkio vad. R. Paškauskas, vyr. šeimininkė ps. R. Yčienė, slaugė A. Sergautienė.

Oras stovykloje buvo lietingas, tačiau skautiškos nuotaikos nesugadino. Buvo daug užsiėmimų, iškylų. Pasiektas ir Algonquin parkas. Vilkiukai, paukštytės, nurodant ir pamokant R. Birgiolienei, nupiešė daug paveiklų, kuriais buvo puošiama salė.

Abi savaitės šeimininkės maitino skaniu maistu. Prie laužų ir aplamai visur skambėjo dainos, šūkiai. Programa buvo gerai paruošta. Betriūsiant atėjo ir rugpjūčio 12 d. — stovyklos uždarymas: viršininkės atsisveikinimo ir padėkos žodis, įsakymai, sugiedotas tautos himnas, nuleistos vėliavos ir — sudiev iki kitų metų. Dabar „Romuva" laukia iškylautojų.

M.
„Tėviškės žiburiai"

TARPTAUTINIS SKAUTŲ CENTRAS

Skautų įkūrėjas norėjo, kad Londone būtų įsteigtas pastovus centras, kuriame galėtų susitikti ir apsistoti viso pasaulio skautai ir skautės, jų šeimų nariai bei Londone besilankantys ekskursantai — moksleiviai ir studentai.

Šis Baden Powell troškimas išsipildė, kai tokį centrą 1961 m. atidarė Anglijos karalienė Elzbieta II-ji. Jis yra labai patogioje vietoje — Kensington ir Chelsea rajone. Ten pat yra Gamtos muziejus, Mokslo, Geologijos ir Viktorijos ir Alberto muziejai, be to, labai netoli ir lengvai pasiekiami Kensingtono rūmai ir sodai, Buckingham rūmai ir Westminster Abbey. Pavažiavus vos keletą stotelių požeminiu traukiniu (tube) — Londono bokštas, Šv. Povilo Katedra ir daug kitų Londono įdomybių. Susisiekimas su Heathrow aerodromu ir pagrindinėmis geležinkelių linijomis labai nesudėtingas ir patogus.

Baden Powell centras už labai prieinamą kainą išnuomoja kambarius vienam ar daugiau asmenų, netgi didesnėms grupėms. Už tą pačią kainą yra gaunami ir pusryčiai.

Kiekvienas pastato aukštas turi vonias, dušus ir tualetus, netgi specialius įrengimus asmenims su specialiais poreikiais ir negalėmis. Centre veikiantys automatai aprūpina svečius šaltais ir karštais gėrimais ir įvairiais užkandžiais bei saldumynais.

Ten pat yra kelios erdvios salės įvairių grupių susirinkimams, konferencijoms ir seminarams. Galima užsakyti bufeto stiliaus užkandį, priešpiečius ir vakarienę.

Suinteresuoti asmenys gali kreiptis dėl rezervacijų: Reservations, Baden Powell House, Queen's Gate, London SW7 5JS. Tel. 0171-584-7031. Fax 0171-584-9953.

s. fil. Ritonė Rudaitienė

DANUTĖ STOVYKLAUJA

NIJOLĖ JANKUTĖ

AŠ PASIŽADU

Švilpukas pranešė poilsį. Stovykla nurimo. Popietės kaitroje buvo gera palapinėse po medžiais. Ant lovučių sukritusios skautukės rašė laiškus, kuždėjosi ir kikeno. Buvo tingu, buvo ramu, tik nerimo Danutė. Šį vakarą, vėliavą nuleidžiant, ji turės duoti paukštytės įžodį. Ir Verutė, ir Onytė, ir Julytė taip pat...

— Kaip gerai, kad ne aš viena, — galvoja Danutė.

— Ar tu bijai? — prislinkusi prie lovutėj išsitiesusios Julytės šnabždėjo ji.

Ko?

— Įžodžio...

— Ei! Ar girdit? — suprunkštė Julytė. — Dana bijo įžodžio!

— Aš nebijau! Aš tik paklausiau! — gynėsi Danutė ir išbėgo iš palapinės. Jai buvo pikta ant Julės ir baisu įžodžio.

— O jei užmiršiu, — galvojo ji, — užmiršiu, kai reikės sakyti, kai visos žiūrės ir juoksis?

Danutė tuoj pat sustojo ir ėmė kartoti:

— Aš... aš... pa... pa... stengtis mylėti Dievą, tėvynę ir... ir... dieną ... tą dieną...? Šiandieną? Padaryti darbelį? Ne, ne! Gerą darbelį...

Danutė nusiminė. Ji nemokėjo įžodžio. Visai nebemokėjo...

— Sese Rima! Sese Rima! — šaukė ji bėgdama per rajoną.

Sesė Rima kažką rašė, pasidėjusi mašinėlę ant didžiulio kelmo. Mikliai šokinėjo raidėmis jos pirštai, klekt-klekt-kelkt barškėjo mašinėlė. Danutė žiopsojo į sesės Rimos pirštus ir pamiršo, ko pas ją atbėgo.

— Kas yra Danute? — paklausė Rima, nenustodama barškinti.

— Kai aš užaugsiu, ir aš rašysiu mašinėle, — atsakė Danutė. — Apie stovyklą.

— Gerai, Danute. Tu ir dabar galėtum parašyt. Pieštuku. Į stovyklos laikraštėlį.

— Hmmm... — susimąstė Danutė, — gal ir parašysiu. Tik šiandien neturiu laiko, sese. Aš šiandien gausiu įžodį!

— Ne gausi, bet duosi. Lietuviškai reikia sakyt: aš duosiu įžodį.

— Aš duosiu įžodį, — pakartojo Danutė. — O ką jam duosiu?

Sesė Rima nustojo rašyti.

— Tu duosi pažadą, Danute. Įžodis reiškia pasižadėjimą. Tu šiandien pažadėsi: visoms sesėsėms girdint, prie lietuviškos vėliavos. Ar atsimeni, ką pažadėsi?

— Mylėti Dievą?

— Taip, Danute, Ir dar ką?

— Tėv... tėvynę? O kas — tėvynė?

— Kraštas, kuriame gimė ir užaugo tavo tėveliai... tavo seneliai...

— Aš žinau, sese! Aš žinau — šokinėjo Danutė. — Lietuva!

— Na, matai, O dar ką pažadėsi?

— Ir... ir... dieną, per dieną...

— Ir kas dieną... — padėjo Rima.

— Žinau! Žinau! Ir kas dieną padaryti gerą darbelį! — kartojo nudžiugusi Danutė. — Aš pasižadu, aš pasižadu!

— O ką pasižadi, reikia ištesėti. Ar ne?m Skautė niekad nepamiršta padaryti gero darbelio, — aiškino Rima.

Danutė prišoko artyn ir pasistiebė.:

— Sese, tu gera! Ir graži... Beveik... kaip mano mama, — sukuždėjo ji Rimai į ausį ir nubėgo.

(Bus daugiau)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

AMERIKIEČIŲ SKAUČIŲ GERASIS DARBELIS

We are a Girl Scout troop (Cadette Troop #283) located in Heidelberg, Germany. We read about your program in a publication called **Bridges: Lithuanian-American News Journal,** and we wanted to help, so we are sending a check for $150 for the care of a Lithuanian child. The girls are excited about the possibility of getting involved on a more personal level. Would it be appropriate for us to send a small stuffed animal and troop photos to the child we adopt? Since we are in Europe, we hoped to get an address so we could mail these items directly. We have also in our troop, a parent who travels to Lithuania and a co-worker of one of the leaders who has family in Lithuania, so contact through one of these intermediaries would also be a possibility. Please send us guidelines, and information about the child we will be helping.

Yours truly,
Pam Barnabee
Troop Leader

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p., penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2600
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penktd. 9 v.r. - 3 v. p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šeštd. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Priima „Medicare Assignment".
Sumokama po vizito.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

KVIESLYS

SKAUTIŠKOS ŠEIMOS DIDŽIULIS SUVAŽIAVIMAS

DAINAVOS STOVYKLAVIETĖJE - MANCHESTER, MICHIGAN

RUGSĖJO 23 - 24 d., 1995

(Atvykti galima penktadienio vak. rugs. 22d.)

ĮDOMI BENDRA BEI ATSKIRŲ ŠAKŲ PROGRAMA, LINKSMAVAKARIS, DAINOS, PARODĖLĖ

REGISTRUOTIS pas s. Julija Taorienę
17310 Harland Ave., Cleveland, OH 44119 - 1924, tel(216)531 - 9491 fax (216) 844 - 1419
MOKESTIS $40.00
DALYVAUJA: ASS NARIAI,SKAUTININKAI-ĖS, ŽIDINIETĖS, BUDŽIAI, GINTARĖS, vyr.SKAUTĖS, sk. VYČIAI, prit. SKAUTAI-ĖS, IR JŪRŲ prit. SKAUTAI-ĖS

A.P.P.L.E. kursų Lietuvos mokytojams atidaryme liepos 9 d., Vilniuje, iš kairės: Lietuvos Švietimo ministras Vladislovas Domarkas, penktąją sukaktį švenčiančios A.P.P.L.E. programos direktorė Vaiva Vėbraitė ir Lietuvos Pedagogų kvalifikacijos instituto direktorius Gintaras Rudzinskas.

Nuotr. **Aldonos Zailskaitės**

A.P.P.L.E. VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

Taip pavadinta konferencija, įvykusi rugpjūčio 5-9 d. Anykščiuose. Čia spausdiname tos konferencijos išvadas.

Konferencijos dalyviai aptarė penkerių metų A.P.P.L.E. veiklos rezultatus, įvertino juntamą bendrijos talką Lietuvoje vykstančiai švietimo reformai. Pripažinta šios veiklos reikšmė, stiprinant Lietuvos mokytojų pasitikėjimą savo galiomis, diegiant demokratinius mokyklos gyvenimo principus, perteikiant naujus ugdymo metodus, ugdant pagarbą vaikui, kaip nelygstamai vertybei. Pabrėžta, kad A.P.P.L.E. darbo sėkmės pagrindas — Lietuvos pedagogų atvirumas naujovėms bei jų iniciatyvumas.

Konferencijos dalyviai yra įsitikinę, kad tolesnė A.P.P.L.E. veikla neabejotinai reikalinga pozityviai Lietuvos švietimo kaitai. Pripažinta, kad yra tęstinos ir plėstinos šios veiklos sritys:

• vasaros seminarų demokratinės vadybos, dalykų integravimo, pradinio ugdymo, pilietiškumo bei dorinio ugdymo, kritinio mąstymo, vaikų su negalia mokymo, grupinio mokymo bei kitų ugdymo būdų, pedagoginės psichologijos ir kitų dalykų kursai; kursų metu aktyviau skatintina mokytojų pedagoginė refleksija;

• metodinė parama regioniniams mokytojų švietimo centrams, jų kūrimosi skatinimas;

• konkrečių dalykinių žiemos seminarų organizavimas;

• labdaros Lietuvos mokykloms telkimas;

• mokytojų tarptautinių profesinių ryšių organizavimas ir jų remimas.

Pastebėta, kad savita vasaros seminarų bendravimo kultūra ir šią kultūrą kurianti kursų organizavimo forma yra itin brangintina A.P.P.L.E. veiklos ypatybė.

Atsižvelgdami į reformos įtaką švietimo būklės kaitai, opias dabartinės mokyklos problemas bei pedagogų poreikius, konferencijos dalyviai siūlo A.P.P.L.E. veiklą papildyti:

• skatinti pedagogų naujoviško darbo tęstinumą bei keitimąsi patirtimi tarp vasaros seminarų (efektyvinti A.P.P.L.E. centro Vilniuje veiklą, skatinti kursų klausytojus rengti ilgalaikius darbo projektus bei pristatyti jų rezultatus kitame vasaros seminare, rengti A.P.P.L.E. kursų lankytojų susitikimus tarp vasaros seminarų, skatinti atitinkamų profilių mokyklų, mokytojų ir aukštųjų mokyklų dėstytojų profesinius ryšius);

• vasaros seminarų metu organizuoti darbą su mokyklų bendruomenių komandomis, svarstyti mokyklos filosofijos kūrimo bei jos įgyvendinimo būdus;

• rengti A.P.P.L.E. lektorių partnerius bei jų darbo tęsėjus Lietuvoje;

• ypatingą dėmesį skirti pilietiškumo ugdymui, šio ugdymo programą paversti visus kursus integruojančia programa;

• su specialiosios pedagogikos problemomis supažindinti visų kursų dalyvius, rengti kursus mokytojams, dirbantiems su negalios ištiktais vaikais, sprendžiantiems jų integravimo problemas;

• rengti kursus užimtumo ir kinezės terapeutams;

• skirti reikiamą dėmesį ypatingai gabių vaikų ugdymo metodams bei mokymo individualizavimo problemoms;

• rengti užsienio kalbų mokytojams vertėjavimo praktikos kursus;

• papildyti vasaros seminarus aktualia Lietuvos bei lietuvių išeivijos socialinio, kultūrinio ir politinio gyvenimo problematika, drauge su visuomenės atstovais nagrinėti mokyklos ir visuomenės ryšių klausimus, juos svarstyti diskusijų būreliuose;

• stengtis visų kursų dalyvius supažindinti su socialinio darbo problemomis;

• nuosekliai plėsti A.P.P.L.E. veiklos geografiją Lietuvoje, skirti dėmesį Rytų Lietuvos švietimo problemoms;

• tobulinti vasaros kursų organizavimą, išskiriant tęstinius ir vienkartinius kursus;

• išsamiau supažindinti JAV lektorius su Lietuvos švietimo problemomis; stengtis iš anksto pateikti jiems A.P.P.L.E. vasaros kursų temas, sudaryti galimybę bendrauti su atitinkamų sričių Lietuvos ekspertais, sudaryti deramas buitines sąlygos JAV lektorių darbui Lietuvoje.

• įtraukti į vasaros seminarus naujas temas; ugdymo filosofiją, mokymą apie vertinimo sistemas ir būdus, mokymosi motyvacijos ir mokymosi įgūdžių problemas, šeimos pedagogiką; švietimo ekonomiką; socialiniams darbuotojams skirtą kursą pritaikyti ir klasių vadovams;

• vasaros kursų metu rengti vienkartinius seminarus atskirose mokyklose;

• stengtis parūpinti švietimo centrams periodinių užsienio pedagogikos leidinių;

• skatinti „Mokyklos" redakciją rengti atskirus numerius A.P.P.L.E. kursų pagrindu (pvz. skirtus specialiajai pedagogikai, naujiems ugdymo metodams, pilietiniam ugdymui ir t.t.);

• atverti vasaros seminarus pedagogus rengiančių mokyklų dėstytojams bei studentams; švietimo inspektoriams bei ministerijos, apskričių ir savivaldybių švietimo administratoriams;

• atkreipti dėmesį į klasės vadovų kvalifikacijos problemas, rengti jiems specialius kursus;

• skatinti mokyklas ir mokytojus atsiverti šiandieninės visuomenės problematikai, diegiant probleminio bei projektinio mokymo metodus, sieti ugdymo turinį su gyvenimo aktualijomis;

• skatinti pedagogų mokslinius tyrimus bei bendrų Lietuvos ir JAV edukologijos projektų kūrimą ir įgyvendinimą;

• aktyviau skleisti informaciją apie įvairiopą A.P.P.L.E. veiklą, svarstyti galimybę leisti periodinį metodinį A.P.P.L.E. leidinį lietuvių ir anglų kalba.

Konferencijos dalyviai nuoširdžiai dėkoja Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos Pedagogų kvalifikacijos institutui, JAV Informacijos agentūrai, Lietuvių fondui, Lietuvių tautos fondui, Atviros Lietuvos fondui, savivaldybių švietimo skyriams, švietimo centrams už talką įgyvendinant ligšiolinę A.P.P.L.E. darbų programą, išsako įsitikinimą, kad šios institucijos bus tolesnės A.P.P.L.E. veiklos partnerės arba rėmėjos, ir patys įsipareigoja remti konferencijos pasiūlymų įgyvendinimą.

PRASIDĖJO MOKSLO METAI

Vytauto Didžiojo universitete (VDU) mokslo metai prasidėjo savaite anksčiau, nei kitose aukštosiose Lietuvos mokyklose. Pasibaigus semestrui, studentai, išlaikę egzaminus, turės Kalėdų atostogas.

Šįmet į pirmąjį kursą priimti 479 studentai, kurie septyniuose fakultetuose studijuos 20 įvairių specialybių. Pagrindinėse studijose bakalauro laipsniui įgyti universitete mokosi 1,783 studentai. Penki iš septynių VDU fakultetų yra humanitarinės pakraipos. Juose mokosi apie 81% visų studentų.

Studijų programos atitinka Vakarų universitetų programas, jos parengtos įvertinant Lietuvos ypatumus. Vytauto Didžiojo universitetas — vienintelė aukštoji mokykla Lietuvoje, kurioje penktadalį dėstytojų sudaro habilituoti daktarai, profesoriai. Kasmet į universitetą atvyksta dirbti 30-35 dėstytojai iš įvairių šalių, taip pat ir lietuviai, gyvenantys užsienyje. VDU Senatą sudaro mokslininkai, gyvenantys tiek Lietuvoje, tiek kitose pasaulio šalyse.

Visi studentai per pirmuosius dvejus studijų metus išmoksta anglų kalbos, įgyja informatikos žinių pagrindus. Tikimasi, kad VDU taps humanitarinės inteligentijos veiklos centru Kauno krašte.

(LA 08.24)

• **Rebecca Felton** (Georgia Dem.) buvo pirmoji moteris, 1922 m. spalio 3 d. išrinkta JAV senatore.

Atviros Lietuvos fondo darbuotojai — Darius Čuplinskas ir G. Baltrėnienė dalyvavo susitikime su Vytauto Didžiojo universiteto vadovybe ir Kauno miesto visuomene pernai metų pabaigoje.

Nuotr. **Alvydo Vaitkevičiaus**

Danutė Bindokienė

Obuolys, ar katė maiše?

Prieš pat prasidedant lituanistinių mokyklų mokytojų Studijų savaitei Dainavoje, JAV LB Švietimo taryba susirūpino „Lietuvos ryte" (liepos 21 d.) išspausdintu straipsniu: „APPLE kursai: kiek Lietuva gauna ir kiek praranda". Straipsnis ilgas, kontraversinis ir pernelyg neigiamai atsiliepiantis apie šią, jau penktą vasarą vykdomą, Amerikos mokytojų profesinę pagalbą Lietuvos švietimui. Kadangi mūsų mokytojai ne tik APPLE kursais domisi ir juos remia, bet kai kurie patys buvo į Lietuvą nuvykę kaip kursų lektoriai, atšiaurus straipsnio tonas sukėlė nusivylimą ir pasipiktinimą. Be abejo, straipsnio mintys buvo diskutuotos ir Dainavoje.

Kokie „LR" priekaištai kursams ir visai organizacijai su direktore, iniciatore Vaiva Vėbraite? Priekaištų daug, pradedant skundu, kad kursai Lietuvos vyriausybei per brangiai kainuoja — šiemet Amerikos pedagogų pragyvenimas kainavęs Švietimo ir mokslo ministerijai 95,000 litų (kelionę jie patys užsimokėjo ir už darbą jokio atlyginimo negavo). Prieš penkerius metus APPLE kursai vyko nedideliu mastu ir į Lietuvą atvyko 30 mokytojų; šiemet jų skaičius pašoko iki 80, o kursų lankytojų — iki 1,100. Kursus kritiškai vertina visi apklaustieji. Pedagogų kvalifikacijos instituto darbuotojai, pasisakydami, kad galbūt pačioje pradžioje Lietuvos švietimui ir buvę reikalingi tokie kursai, nes mokytojai galėjo išmokti naujų mokymo metodų ir bendravimo su mokiniais: „Tuo metu Lietuvoje vyravo autoritarinis mokyklų valdymas, reikėjo preiti prie demokratinio, partneriško bendravimo stiliaus", bet per penkerius metus apsispręsta, kad Lietuvai netinkanti Amerikos švietimo sistema. „Už APPLE kursams išleistus pinigus galėtume pasirinkti, kokios šalies švietimo idėjas norėtume skleisti, tačiau su amerikiečiais derėtis neįmanoma". Kitas švietimo skyriaus vedėjas pasisakė, kad „kursuose dirbantys vertėjai šį renginį vadina dideliu 'kolūkiu' ir pasigenda darbo intensyvumo". Apskritai APPLE kursai — „perkama katė maiše".

Sunku pasakyti, ko siekė tokiu šaižiu straipsniu „LR", bet sukelti užsienio lietuvių susierzinimą jam tikrai pavyko. APPLE kursus remia lietuvių fondai, organizacijos, o amerikiečiai (ir lietuviai) pedagogai aukoja ne tik savo atostogų laiką, bet ir kelionpinigius, nes tiki kursų efektingumu. Kaip sako „Švietimas Lietuvos ateičiai" koordinacinės tarybos pirm. Darius Kuolys („Lietuvos aidas", rugp. 9 d.): „Kiek žinau, APPLE — vienas efektyviausių išeivijos projektų!... APPLE sugeba švietimą vis dėlto derinti su politinėmis permainomis Lietuvoje".

Tame pačiame „LA" numeryje išspausdintas 163 mokytojų protesto laiškas, kuriame yra ir šis paragrafas: „Jeigu ne APPLE, kokia dabar būtų Lietuvos mokykla? Švietimo reformos strategai daug kalbėjo apie demokratiškumą mokykloje, tačiau eiliniai mokytojai ir toliau gyveno tarsi dumblais užžėlusio tvenkinio dugne. Kaip įprasta, žodžiai labai skyrėsi nuo darbų. Gal tai jau tapo lietuvio būdo bruožu? APPLE buvo tarsi kregždutė, kuri visus privertė krustelėti ir suklusti, įrodė mums, jog negalima tik laukti, privalome veikti". Panašiai atsiliepia ir buvusieji šios bei ankstesniųjų vasarų kursų dalyviai, pabrėždami, kad iš amerikiečių išmoko „naujo priėjimo prie savo mokinių, ypač su dvasinėmis bei fizinėmis negaliomis.

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija taip pat šiltai padėkojo V. Vėbraitei ir APPLE kursų lektoriams už įdėtą triūsą, tačiau, manome, kad jiems visiems ilgiau atmintyje pasiliks minėtasis „LR" straipsnis, kuriame APPLE kursų veikla maituojama litais (labiau reikalingais „svarbesniems dalykams"!), o svečiai pedagogai linksniuojami beveik kaip keiksmažodis, nuvertinant ir jų propaguojamą švietimo sistemą, ir darbo metodus. Tai tiesiog iššūkis mums visiems, juo labiau, kad Lietuvos vyriausybė pakartotinai kviečia užsienio lietuvius atvykti į tėvynę, padirbėti, pasidalinti savo patirtimi, įgyta svetur. Ar tai tik gražūs žodžiai, kad būtų nuslopintas užsienio lietuvių nepasitenkinimas daugeliu dabartinių Lietuvos politikos ir vidaus gyvenimo apraiškų? Galbūt ir straipsnyje išvardinti kritikai (ir daugelis kitų) savo nepasitenkinimą reiškia dėlto, kad norėtų už tuos litus, išleistus APPLE kursams, pakeliauti po Ameriką, lietuvių telkiniuose susirinkusią publiką įtikinėti, kad Lietuva bei jos švietimas laukia užsienio tautiečių (ypač jų dolerių)...

GELBSTINT NEĮKAINUOJAMĄ TAUTOS TURTĄ

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

4

1987-siais ankstyvą pavasarį M. K. Čiurlionio dailės muziejų aplanko muziejininkai iš Lietuvos Valstybinio muziejaus (tada LTSR Istorijos-Etnografijos muziejus). Jie 1988 m. rudenį rengia parodą „Pinigai Lietuvoje 1914-1941 m.". Kviečia prisidėti prie parodos vertingais, dar 1940-1941 m. išgelbėtais, eksponatais. Nors ir prašitaria, kad tai daroma užsakymu iš viršaus, bet mes sutinkame parodoje dalyvauti. Renkame eksponatus. Po 46-šių metų pertraukos dienos švieson keliam braškančius, dažais kvepiančius Lietuvos Banko banknotų pavyzdžius, Lietuvos Monetų kalyklos štampus, monetas, lietuviškų popierinių pinigų ir monetų modelius ar netgi piešinius. Čia mums ir jiems labai praverčia JAV išleista J. Kario knyga „Nepriklausomos Lietuvos pinigai".

Didelis sujudimas jaučiasi ne tik muziejuose, bet ir visoje Lietuvoje. Pasitarę su muziejaus vadovybe, nutariam 1990 m. Vasario 16-jai suruošti parodą „Lietuvos respublikos apdovanojimai 1918-1940 m.". Renkame eksponatus, ilgokai sėdime bibliotekose, nes labai trūksta žinių ir informacijos. Muziejuje ir skyriuje gausėja lankytojų, interesantų. Tarp jų pastebime ir keletą aktyvių tarybinės santvarkos sargų (saugumo agentų), besisiūlančių pagelbėti, fotografuojant išsaugotas vertybes, bendradarbiauti, leidžiant leidinius ar būti straipsnių bendraautoriais. Neduoda ramybės ir kitokie keisti interesantai. Antai vienas Tarybų Lietuvos nusipelnęs kultūros veikėjas, kolekcionierius įsigeidė papildyti savo turimą kolekciją ypač retais, muziejuje saugomais, apdovanojimais. Vis gąsdina, jei neduosime, sakosi pranešiąs Maskvai. Tada ji pasiims visus lietuviškus apdovanojimus ir Lietuvai nepaliks nei vieno... Kiek galėdami nuo tokio veikėjo ginamės, bet jis turi užtarėjų aukščiau. Laimei, Lietuvoje prasidėjęs Atgimimas jau riboja aukštųjų valdininkų „gerus darbus" ir varžo jų rankas. Prasidėjus kalboms apie ekonominį Lietuvos savarankiškumą nuo Maskvos, į muziejų netikėtai atvyksta revizorė iš Rygos. Jos tikslas, Maskvos nurodymu, sudaryti vertingiausių muziejinių vertybių iš brangiųjų metalų sąrašus ir nustatyti jų prabas. Pradedame įtarti, kad, prieš išleisdama Lietuvą į ekonominį savarankiškumą, Maskva ruošiasi dar kartą apvogti mūsų kraštą, pasisavinti, kas vertingiausia. Ir vėl iškyla grėsmė muziejuje saugomam Lietuvos meno ir istorijos palikimui. Bandome priešintis. Mums padeda muziejaus vadovybė, ypač direktoriaus pav. ūkio reikalams B. Sliesoraitis. Taikomosios dailės ir Numizmatikos skyrių darbuotojai revizorei talkininkaujame nenoriai, atsikalbinėdami, bumbėdami, tempdami laiką. O ji mus kaltina pareigų nevykdymu, nepaklusnumu aukštesniam pareigūnui, pagaliau sabotažu. Visi esame tarsi drąsūs zuikiai, priešinamės suglaudę ausis, prigludę prie žemės, bet drąsos, jėgų teikia viltis apie greitą atsiskyrimą nuo Maskvos. Sunku patikėti, bet likimas buvo palankus mums. Revizorė į Rygą išvažiavo be sąrašų, o Lietuva išsikovojo ekonominį savarankiškumą, kaip dabar visi suprantame — tik popierinį, nes tikrasis atsiskyrimas nuo Maskvos dar priešakyje.

Vilniuje Gedimino bokšte suplevėsuoja trispalvė. Netrukus vilniečiai muziejininkai atidaro parodą „Pinigai Lietuvoje 1914-1941 m.". Išleidžia gražų parodos plakatą ir katalogą. Po trijų mėnesių šią parodą persikeliame į Kauną. Ją atidarome 1989-siais Vasario 16-sios išvakarėse. Tuo pačiu metu Kauno Paveikslų galerijoje iškilmingai atidaroma paroda „Nepriklausomos Lietuvos visuomeninių organizacijų vėliavos". Lankytojų daug. Susidomėjimas didžiulis. Matydami lietuviškus pinigus, išsaugotas vėliavas, džiaugiasi dideli ir maži. Jaunimas, ypač vidurinių mokyklų mokiniai, domisi lietuviškais pinigais. Dauguma jų sakosi lietuviškų pinigų matę pas savo senelius, tėvus. Mokytojos užsirašinėja kiekvieną parodos žodelį ir džiaugiasi, kad daug naujų įdomių faktų savo mokiniams galės papasakoti per istorijos pamokas.

Kaune Muzikiniame teatre pirmą kartą po 47-rių metų iškilmingai minima Vasario 16-ji. Ir mes, t.y. Numizmatikos skyriaus darbuotojai, Kauno kolekcionierių klubo pakviesti, pirmą kartą pokario istorijoje Muzikinio teatro foje išstatėme nepriklausomos Lietuvos garbingiausius apdovanojimus: Vytauto Didžiojo ordiną su grandine bei jo pirmąjį laipsnį, o taip pat pirmuosius Vyčio Kryžiaus ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinų laipsnius. Bijodami galimų provokacijų, juos saugome neatsitraukdami — visas skyrius. Mums padeda ir Kauno kolekcionieriai. Jaučiame ir matome, kad iškilmingo minėjimo dalyviai, netgi Sąjūdžio vadovai, šias vertybes „gyvas" mato pirmą kartą. Grįžtame namo vėlai ir pavargę, bet labai laimingi.

Gaila, kad senieji muziejininkai nesulaukė to įsimintino momento, kai jų gelbėtos nepriklausomos Lietuvos vertybės taip iškilmingai grįžta į gyvenimą. Didžiuojamės visų senųjų muziejininkų kilmingu poelgiu, o gal tiksliau, savos rūšies žygdarbiu, gelbstint neįkainuojamos vertės lietuviškąjį palikimą per visą sovietinės okupacijos laikotarpį, tačiau dar nenujaučiame, kad ir mums, naujosios kartos muziejininkams, jų pradėtą vertybių gelbėjimo darbą, teks pakartoti 1991-siais sausio įvykių, o vėliau ir pučo metu. Tik dabar gal jau paskutinį kartą!

Pabaiga

Dr. Algirdas Kanauka (kairėje) ir dr. Audrius Butkevičius.

STRATEGINIO VYSTYMO CENTRAS PRADEDA DARBĄ

Žurnalistės Reginos Gasparonienės pokalbis su dr. Audrium Butkevičiumi ir dr. Algirdu Kanauka įvyko Strateginio vystymo centre, Vilniuje, 1995 liepos 12. Šis naujai sukurtas institutas užsiima strateginiais klausimais, aktualiais visuomenei, valstybei, verslui ir susidomėjusiems asmenims. Centro steigėjas yra Audrius Butkevičius, o Algirdas Kanauka yra konsultantas ir vadovaujančios iniciatyvinės grupės narys.

— Pone Butkevičiau, koks yra šio centro tikslas?

— Centras yra tiktai ankstesnės idėjos tęsinys. 1990 m. jau plačiai diskutavom, kokia turėtų būti Lietuvos valstybė ir pagrindinės šios valstybės vystymo strateginės kryptys. Mano nuomone, per visus šiuos penkerius nepriklausomos valstybės metus nė viena politinė jėga nepasakė, kokia Lietuvos vizija yra numatoma, kaip atrodys ta Lietuva, kokia yra strateginė valstybės vystymo pirmenybių kryptis. To nepadaryta todėl, kad niekas neužsiėmė apskaičiavimu, manydami, kad politika tai yra tam tikrų žodžių žaismas. Taigi šio centro tikslai yra valstybinių strateginių krypčių modeliavimas, jų paieška. Tokia veikla gali būti sėkminga tik tada, jei mes turėsim pakankamą visuomenės susidomėjimą savo darbu. Todėl veiklos ratas numatomas gan platus, organizuojant seminarus, tarptautines konferencijas, leidžiant leidinius, taip pat vykdant tokias valstybines, visuomenines ir privačias programas, kurios leis įgyvendinti pagrindinius mūsų uždavinius.

— Kokiomis lėšomis disponuojate, ar atstovaujate valstybinei nuomonei ar privatinei?

— Tai nepriklausomas centras, ne valstybės organas. Šiuo metu vartojame vietinės mūsų rėmėjų Lietuvoje skirtas lėšas, palaikome kontaktus su fondais ir rėmėjais Vakaruose, tarp jų JAV, konkrečiai, „The Potomac Foundation". Taip pat turime sąjungininkų D. Britanijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Taigi tikimės, kad centro programos bus finansuojamos.

— Ar yra tikras susidomėjimas iš vyriausybės pusės?

— Dabar toks susidomėjimas daugiau yra mumis, negu pačiu centru. Algirdas Kanauka jau yra Lietuvoje žinomas ir konsultuoja krašto apsaugoje, dalyvavo keliose televizijos laidose, rašė mūsų spaudoje ir t.t. Aš pats esu žinomas kaip pakankamai „skandalinga" asmenybė. Taigi valdžia daugiau domisi, ką gi šitie žmonės čia veikia. Kai pamatys, kad programa duos tikrus vaisius, tai susidomėjimas bus.

— Su kokiais išeivijos fondais esat susirišę?

— Kol kas negalim pasakyti, kad turime su jais tamprius ryšius. Bet ateičiai turim vilties.

— Kaip suprantu, jūs esat užsiėmę globalinėm temom. Kokie būtų paprasčiausi, artimiausiai įgyvendinami ir prieinami uždaviniai?

— Sakyčiau, kad reikia kalbėti dviem klausimais. Vienas tai, kad esame susiję su gynybiniais ir saugumo uždaviniais, pavyzdžiui Čečėnijos konflikto analize. Turime sukaupę daug įdomios medžiagos, kuri leis paruošti požiūrį į šį karą, ir, manau, kad čia gims Čečėnijos karo pamokos. Mes panagrinėsim mažos valstybės gynybines galimybes. Visa tai yra gana nesunkiai perkeliama į kitos mažos valstybės gynybinę situaciją. Taigi, kaip sakė A. Kanauka, gimsta nauja kokybiška situacija gynybos ir karo vedimo srityje, kuomet žvalgybinė diversinė veikla mažos valstybės rankose tampa išskirtinai pavojingu politiniu — kariniu instrumentu, kurį galima naudoti kaip strateginį įrankį. Yra ir kitas klausimas, kuris nemažiau svarbus ir globalinis, tai Lietuvos-Rusijos santykiai. Kas Lietuvai yra Rusija? Ar tai amžinas priešas, ar kaimynas, su kuriuo turime išmokti gyventi? Ka reiškia kaimynystė Karaliaučiaus srityje, ką reiškia karinis tranzitas per Lietuvą? Ar, pasirašius karinio tranzito per Lietuvą sutartį su Rusija, įmanomas Lietuvos ėjimas į NATO? Ir pagaliau, ar NATO išspręs visas mūsų problemas?

— Norėčiau paklausti Algirdo Kanaukos, ką veikiate pusę metų būdamas Lietuvoje, ir ar šitas centras yra Jūsų idėja, ar A. Butkevičiaus?

— Idėja yra Audriaus. Aš prie jo idėjos gana anksti prisidėjau, nes mane tai labai domino ir jauciausi privilegijuotas, kai Audrius pasiūlė man prie tokios idėjos įkūnijimo prisijungti. Dėl mano veiklos Lietuvoje. Aš dirbu konsultantu Generalinio štabo tarptautinių ryšių skyriuje ir Krašto apsaugos ministerijoje, pagal paklausą. Tose įstaigose pravartus yra mano anglų ir vokiečių kalbų mokėjimas ir patyrimas amerikietiškoje karyboje. O strateginiame centre padedu Audriui sutvarkyti formalumus, registruojant centrą kaip nepelno įmonę. Padedu užmegzti ryšius su Lietuvos ir užsienio intelektualais, t.y. mokslininkais ir visuomenininkais bei kultūrininkais, kurie galėtų prisidėti prie mūsų centro savo darbu. Tam reikės išversti į kitas kalbas kai kuriuos jų veikalus, ligi šiolei besislepiančius už kalbos barjero ir neprieinamus svetur. Mūsų funkcija yra supažindinti Vakarus su Lietuvos intelektualiniu produktu.

— Ar aš teisingai supratau, kad tai yra nebūtinai karinės strategijos centras, bet ekonominių ir kultūrinių, socialinių ir politinių klausimų tyrinėjimo centras?

— Taip, teisingai. Būtų labai siauras mūsų veiklos akiratis, jei užsiiminėtume tik karinėmis problemomis. Tačiau reikia atsiminti, kad visos šios problemos turi būti sąmoningai surištos — jos formuoja mūsų užsienio politiką, kuri virsta mūsų valstybės išraiška pasauliui. Norime išrinkti pačias svarbiausias problemas ir jas paanalizuoti, aprašyti ir pateikti rezultatus sprendėjams, kurie galėtų mūsų pasiūlymais ir rekomendacijomis pasinaudoti, darant valstybinius, visuomeninius ar verslinius sprendimus.

— Norėčiau paklausti p. Audriaus, ar negalvojat, kad jus apkaltins bendradarbiavimu su vyriausybe, ypač išeivija yra tam labai jautri.

— Kadangi buvau tarnavęs ministru šešiose vyriausybėse, mane kuo nors neapkaltinti yra labai sunku. Aš dirbau ir prie dabartinio ministro pirmininko. Svarbu yra, ką norime daryti. Teko dirbti, kuriant Lietuvos kariuomenę, teko dirbti, išvedant svetimą Rusijos kariuomenę. Dirbau nedaug ko bijodamas ir nesižvalgydamas, ką kas pasakys. Lietuvos kariuomenę ginklavau tokiais metodais, kuriuos laikiau reikalingais. Aš manau, kad šiandien Lietuvoje politikas, kuris tik bailiai žvalgosi, ką kas pasakys Vakaruose ar Rusijoje, nėra daug vertas. Politikas turi žinoti, ką nori atlikti. Tik tada gims valstybė, kuri tvers amžius.

— Stebiuosi, kad jau spėjote būti šešiose vyriausybėse, būdamas toks jaunas?

— Kai aš pirmą kartą tapau ministru, buvau 29 metų. Dabar esu 35. Mano specialybė — gydytojas. Specializavausi dviejose srityse: medicinos pagalbos teikimu krizių ir karų atvejais ir psichoterapijoje. Gydytoju dirbti man teko tik porą metų. O toliau — politiko karjera. Dar pertvarkos Sovietų Sąjungoje laikotarpyje man teko steigti Lietuvoje pagrindines organizacijas kartu su tremtiniais ir politiniais kaliniais. Vėliau gimė tremtinių ir politinių kalinių judėjimas, kurio koordinatoriumi buvau aš. Buvau šito judėjimo pirmininku, teko steigti Sąjūdžio struktūras Lietuvoje. Buvau Kauno Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys. Vėliau buvau Sąjūdžio Seimo narys, dalyvavau įvairiose, Sąjūdžio vedamose, derybose, komisijose. Pagrindinė mano interesų sritis buvo valstybės saugumo organizavimas. Todėl, kai buvau išrinktas į mūsų Aukščiausiąją Tarybą, nuėjau dirbti į Saugumo gynybos vidaus reikalų komisiją, pirmininko pavaduotojo pareigose. Praėjus keletui savaičių, man buvo pasiūlyta — ar tapti ministro pavaduotoju — vicepremjeru, ar vadovauti gynybos departamentui. Turėjau apsispręsti per vieną parą, kuo tapti — ūkininku, ar kurti karinę žinybą. Apsisprendžiau kurti karinę žinybą.

— Jūs rėmėte kalinių ir tremtinių sąjungą, papasakokit.

— Aš dirbau ir kūriau šitą organizaciją. Lietuvoje daug buvo išvežtų į Sibirą ir juos buvo lengva paversti pirmuoju ešelonu dėl kovos už nepriklausomybę. Kuomet kiti buvo nepakankamai politizuoti, šitiems buvusiems politiniams kaliniams nereikėjo aiškinti daugybės dalykų. Aš ėmiau mobilizuoti šitus žmones. Tai buvo labai aiškus ir apskaičiuotas politinis žingsnis. Po jo vyko didžiulė akcija, pervežant į Lietuvą politinių tremtinių palaikus iš Sibiro. Mes surinkom daug lėšų šitai akcijai ir ją pavertėm tam tikru valstybinio masto aktu — šimtai palaikų buvo grąžinti į Lietuvą. Visa tai buvo demonstruota ir multiplikuota daugybėje video juostų, rodytų per televizijos kanalus.

— Kokie Jūsų artimiausi darbo planai Lietuvoje ir išeivijoje?

— Manau, kad mes pradėsim nuo rimtos gamybinės konferencijos, kurioje svarstysime temas apie mūsų ilgalaikius normatyvinius santykius su Rusija.

— Ar Jūs manote, kad vyriausybė taip pat nedirba to, ir kodėl apsiėmėt atlikti šį darbą?

— Žinau, kad to Lietuvoje nėra. Yra dokumentai tokios programos, nes vyriausybė turi turėti tokį dokumentą, kaip vyriausybinį, formalų programų dokumentą, tezių rinkinį, kuris nėra nei apskaičiuotas, nei gerai argumentuotas. Tai tik gerų norų deklaracija. Valstybė negali remtis tik vieno ar kito politiko gerais norais. Valstybė yra lig mašina su labai konkrečiais parametrais ir tų parametrų palaikymui reikalingi konkretūs resursai. Tai mes turim pergalvoti ir tvirtai argumentuoti.

— P. Kanauka, turbūt skaudžiausias vaizdas atvykus iš užsienio į tėvynę — daugelis bedarbių, valkataujančių, išmaldos prašančių žmonių. Ar Jūsų darbas surištas su tuo?

— Tik ta prasme, kad valstybinės politikos nebuvimas šitų žmonių atžvilgiu blogina jų padėtį ir didina jų skaičių. Mes sieksim išsiaiškinti, kokia valstybės socialinė politika padėtų spręsti šitą problemą. Taip pat su nusikalstamumu, sienų pažeidimu, migracija ir t.t. Tų problemų negalim apeiti, jos savo dydžiu praauga vietinį mastą ir daro įtaką, apsprendžiant valstybės užsienio politiką.

— Kodėl Jūs pasirinkot šitą darbą o ne kas nors kitas?

— Todėl, kad mums tai įdomu ir jaučiam savyje tam reikalingą kompetenciją, atsakomybės jausmą. Be to, einant į politiką, reikia žinoti, ką nori atlikti. Dirbdamas ne politikoje, aš galiu turėti žymiai geresnį gyvenimą ir gauti didesnį atlyginimą, negu valdiškame darbe. Dabar mes šaukiam, kad einam į Europą. Kiekvienas politikas garsiai pareiškia, kad jis už Europos Sąjungą, už mūsų į ją integraciją. Mes taip pat nemanom, kad Lietuvai būtų kokia kitokia išeitis. Bet, lieka klausimas, ką mes gausime, ar tik tą nišą, kurią mums paskirs didžiosios valstybės, ar mes patys, suvokdami savo galimybes, galėsim pareikšti, kiek ir ko mums reikia? Ar nueisim kaip pavainikis, ar nueisim su savo aiškiai suvokta misija, ką Lietuva duos Europai?

— Kažin, ar Europai įdomu yra Lietuva?

— Jei Europos mes nedominam, tai Lietuvai gali būti neįdomi Europa. Mes esame unikalioje geografinėje padėtyje, tarp dviejų didžiųjų erdvių. Napoleonas kažkada pasakė, kad Nemunu eina tikroji Europos siena, dalindama kontinentą į rytų ir vakarų. Esam centre, tam tikro tilto rolėje. Europa yra suinteresuota trinčių mažinimu su Rytais. Rytai taip pat suinteresuoti šliūžiais į Vakarus. Jeigu ieškoti analogų, tai netaip seniai Belgija panašų vaidmenį atliko tarp Prancūzijos ir Vokietijos, kokį šiandien galėtų atlikti ir Lietuva. Ir Belgija taikos metu augo, kaip ant mielių, o krizių metu buvo slopinama. Mes taip pat taikos metu turim galimybę augti, bet tik tokiu atveju, jei savo teritoriją visais aspektais kontroliuosim mes patys, bet ne pagal kažkieno komandą. Yra didelis skirtumas, ar mes būsim tarnais svetimose firmose, svetimuose bankuose. Aš esu už tai, kad būtų mūsų pačių apsisprendimas. Tokiu atveju mes galim tikėtis, kad save pateiksim Europai, kaip tam tikrą, save suvokiantį vienetą. Jeigu ne, tai mums bus primesta viskas, kas yra svetima. Aš nematau didelio skirtumo tarp Vakarų kultūros, integruojančios bei absorbuojančios mūsų kultūrinį identitetą, ir tarp Rytų kultūros. Rytų kultūrai mes per šimtmečius išmokom atsispirti ir nuo jos apsiginti. Mes esam neatsparūs ir neturim imuniteto visai amerikietiškai kultūrai.

— Ponas Butkevičiau, kokie artimiausi žingsniai turėtų būti padaryti ne tik Jūsų, bet ir vyriausybės, ką reiktų keisti momentaliai?

— Nustoti vykdyti ad hoc politiką.

Kanauka: Reiktų rasti priemonių pakelti žemą ekonominį lygį, panaikinti žmonių skurdą, nes kitaip skurstančių žmonių skaičiai didės ir bus grėsmė valstybei. Gali pasidaryti kaip Pietų Amerikoje, kur kai kurios valstybės yra elgetynai, nusagstyti kur ne kur turtuolių „salomis". Nemanau, kad Lietuvos žmonės tokį „bananizmą" ilgai toleruotų. Aš nesu pranašas, bet drįstu sakyti, kad tas, kas tures tokį moralinį autoritetą ir tokią agendą, kuri įtikins rinkėjus, kad tas, kuris pakels žmones iš skurdo, nugalės kriminalizmą ir korupciją, bus rinkimų laimėtojas Lietuvoje.

(Bus daugiau)

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and **VILNIUS, LITHUANIA.**

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okecie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

POLISH AIRLINES LOT

New York: **212-869-1074.**
Chicago: **312-236-3388.**
Los Angeles: **213-934-5151.**
Montreal, P.Q.: **514-844-2674.**
Toronto, Ont.: **416-236-4242.**
Toll-free: **800-223-0593.**

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit nas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

Jauna pora, turinti gerus darbus ir patogius namus **ieško įsūnyti naujagimį kūdikį,** kuriam suteiktų gražų ir laimingą gyvenime.
Skambinti 708-910-6520

Ieškomas Stepas Steikūnas iš Kelmės. Ieško Kazys Navickas. Jokios pagalbos neprašo. Atsiliepti šiuo adresu: **Ramunių 16, Šiaulių rajonas, 5441 Aukštelkė, Lithuania.**

Ieškome agentūros ar asmenų, galinčių padėti surast darbą vyrui ir moteriai iš Lietuvos. Tarpininkams sumokėsime. N. Balčiūnienė, **Privačios social. globos tarnyba, Lūšių 5-8, Klaipėda 5823, Lithuania, tel. 370-6-222511.**

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **MLS** kompiuteriųir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

For Rent 4 bedroom house. Large rooms — in Rogers Park $800./month. (708) 679-1858.

Lemont, IL, 1 mylia nuo PL centro, išnuomojamas 3 kamb. butas, antrame aukšte. Yra virykla, šaldytuvas, kilimai. $325 į mėn. + „deposit". Dujas ir elektrą turi užsimokėti nuomininkas. Pageidaujama be gyvuliukų. **Tel. 708-257-2768.**

IEŠKO BUTO

Jauna šeima ieško išsinuomoti 1 arba 2 mieg. butą su baldais.
Tel. 708-749-1994

HELP WANTED

Reikalingi sunkvežimių vairuotojai, turintys **„CDL"** (commercial driver's license) išvežiojimui žemių, smėlio, žvirgždo. Kreiptis: **Jerry, tel. 312-585-6343** nuo 9 v.r. iki 6 v.v.

DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

ŠV. RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Kun. Česl. Kavaliauskas. 648 psl. $10.00
ŠV. RAŠTAS. SENASIS TESTAMENTAS. Penkiaknygė. Kun. Antanas Rubšys. 449 psl. $12.00
ŠV. RAŠTAS. SENASIS TESTAMENTAS. Istorinės knygos. Kun. Antanas Rubšys. 811 psl. $12.00
VIEŠPATIE IŠKLAUSYK MANĘS. Maldaknygė. Kun. K. A. Matulaitis, MIC. 640 psl. $5.00
JAUNUOLIŲ MALDOS. Maldaknygė. Kun. P. K. Kirvelaitis. 159 psl. $1.00
APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS. Maldaknygė. Kun. dr. P. Aleksa. 254 psl. $1.00
MIŠIOLĖLIS. ROMOS MIŠIOLAS. Visiems tikintiesiems. Amerikos liet. kat. kun. vien. leidinys. 1197 psl. $27.00
LAIDOJIMO APEIGOS. Įvairios mišios už mirusius. 55 psl. $0.50
TIKIU, I, II, III, IV, V dalis. Katalikų tikybos vadovėliai. Versti iš italų kalbos. Visi po $5.00
MANO PIRMOJI KOMUNIJA. Vad. vaikams ir tėvams. Par. I. Bublienė ir kun. K. Žemaitis. 89 psl. $5.00
KĄ MES TIKIME. Tikybos vadovėlis. Kun. K. P. Celiešius. 195 psl. $5.00
DIEVAS ŠIANDIEN. Žmogus su Dievu ir be Dievo likimas. Kun. dr. J. Gutauskas. 283 psl. . $6.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl. $7.00
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnora, MIC. 445 psl. $1.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE I dalis. Kelionių įspūdžiai. Ant. Rubšys. 430 psl. $9.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE II dalis. Kelionių įspūdžiai. Antanas Rubšys. 477 psl. $10.00
KRIKŠČIONYBĖ LIETUVOJE. Kun. dr. J. Gutauskas. 104 psl. $4.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pašto išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State Sales tax 8.75% nuo knygos kainos.

ANTINACINĖ REZISTENCIJA ANT SVARSTYKLIŲ LIETUVOJE

PILYPAS NARUTIS

(Tęsinys)

A. Bubnys kreipia ypatingą dėmesį, pažymi ir aprašo tiesioginį Lietuvos antinacinio pogrindžio ryšį su Švedija. Jo didžiausias herojus yra Algirdas Vokietaitis. A. Vokietaitis labai apsukriai prasiveržė iš Lietuvos į Švediją, įkūrė ten centrą, tuo būdu sudarė ryšį kovojančios Lietuvos su kovojančiais Vakarais. (Dabar įdomu lyginti tą A. Vokietaičio žygį su Lukšos-Daumanto žygiais. Kaip A. Vokietaitis prasiveržė per nacių geležinę uždangą ir sudarė VLIKc ryšį, kovojančios Lietuvos ryšį su Švedija ir su Vakarais, taip Daumantas narsiai prasiveržė per bolševikinę geležinę uždangą ir atstatė Lietuvos pogrindžio ryšį su VLIKu, su Vakarais.)

„Stokholme jis (Vokietaitis P.N.) susirišo su rašytoju Ignu Šeiniumi-Jurkūnu ir buvusiais Lietuvos Respublikos diplomatais Švedijoje — Lietuvos pasiuntinybės sekretoriumi Vladu Žilinsku ir Lietuvos pasiuntiniu Vladu Gyliu. 1943 metų rugpjūčio 2 d. Stokholme buvo sudarytas slaptas politinis ir propagandinis organas — Lietuvių komitetas". (p.109). Švedijoje „A. Vokietaitis užmezgė ryšius su estų pasipriešinimo atstovais". „Visbiu uoste (Gotlando saloje) susitiko latvių rezistencijos veikėją Leonidą Šilinį ir sutarė su juo ryšį... Nors santykiai su lenkų atstovais buvo draugiški, bet lietuvių ir lenkų rezistencinė savitarpio pagalba prieš vokiečių okupantus neužsimezgė". (p.110).

A. Vokietaitis, paskutinėje savo odisėjiškoje kelionėje iš Švedijos į Lietuvą buvo vokiečių areštuotas ir atgabentas į Stutthofą. Čia jį susitikau. Po to jam, kaip ir visiems Stutthofo kaliniams, teko patirti asmens naikinimo žiaurumus, ypač Stutthofo evakuacijos metu „mirties žygyje".

Neaišku man, kodėl A. Bubnys laikosi datos, kad civilfervaltungas uždraudė LAF organizaciją 1941 m. rugsėjo 22 d. Tikroji LAF uždarymo data yra 1941 m. rugsėjo 26: Šis parėdymas buvo išspausdintas Kaune „Į Laisvę" dienraštyje rugsėjo 27 d. Tada Gestapo (p. Šveicorius) Leoną Prapuolenį areštavęs ankstį ryte, pas mane į LAF štabą įsiveržė apie 10 val. ryte, taip pat Šveicorius mane, esantį štabe, areštavo, LAF štabo patalpas užplombavo... L. Prapuolenį išsiuntė tuoj P. Narutį vėliau į KZ.

Noriu truputį papildyti ir kitą knygoje tvirtinimą, būtent, kad „Pirmoji stambi gestapo akcija... buvo atlikta 1943 m. balandžio 29 d." (p.63) ir knygoje išspausdintas 16 žmonių sąrašas. Iš tikrųjų pirmoji stambesnė gestapo akcija buvo 1943 m. kovo 16 d., kai dėl nepasisekusios jaunimo Lietuvoje mobilizacijos ir nesėkmingo SS bataliono kūrimo buvo areštuota ir be jokių tardymų pasiųsti į Stutthofą 46 Lietuvos įkaitai, o vėliau prie tos grupės buvo prijungti ir Plechavičiaus štabo karininkai, ir Latvijos rezistencijos atstovai, kurie minimi p. 124.

A. Bubnys duoda daug dokumentacijos apie pogrindžio spaudą. Sužinome, kad LF-o spaudos grupė hitlerinės okupacijos metu pajėgė išleisti 21 rezistencinį pogrindžio laikraštį. Knygoje duotas visas įvairaus pobūdžio laikraščių sąrašas (p. 32). LLKS spaustuvės leidinių tiražas 1943 m. siekė 10,000, 1944 m. buvo 14,000, iš viso sugebėjo išleisti 225,000 egzempliorius pogrindžio spausdinių (p.46). Tai rodo didelį LLKS pajėgumą ir apimtį. O pogrindyje pats pavojingiausias darbas yra su spauda. Tokia gausi spauda rodo ir plačią slaptojo pogrindžio Lietuvoje apimtį. Visi pogrindžio laikraščiai pasisakė už visišką Lietuvos nepriklausomybę.

Knygoje, peržvelgiant vis pamečiui augančią antinacinės rezistencijos raidą ir organizacijas, pamatome, kaip, artėjant bolševikiniam frontui ir įsiveržus bolševikiniam okupantui į kraštą, tolimesnė kova už tautos egzistenciją palaipsniui įvedė į kovą su nauju okupantu — Maskva. Maskviško okupanto kariuomenei į Lietuvą įžengus, tauta jau buvo susiorganizavusi, „nors 1944 m. vasarą ir rudenį iš naujo reikėjo atkurti LLA organizacines struktūras" (p.75), ir, žinoma, sukurtoji antinacinė organizacija jau nebetiko, reikėjo persiorganizuoti. „O dėl sovietinių istorikų priekaištų LLA-ai dėl jos bendravimo su vokiečiais (vokiečių kariuomenė talkino pasitraukiusiems kariškiams, norintiems grįžti į Lietuvą ir numetė 200 desantininkų) galima sakyti: ne okupantams nurodyti, kokiais būdais ir priemonėmis lietuviai gali kovoti su priešais dėl savo laisvės" (p.80). „Neginkluota rezistencija nacistams peraugo į ginkluotą pasipriešinimą bolševikams" (p.166).

Knygoje sužinome, kad antinaciniame pogrindyje VLIKas iš Lietuvos tiesiogiai laikė slaptą ryšį ne tik su Švedija, bet ir su Berlyne esančiais pogrindžio vadais. Iš Berlyno buvo sėkmingai perduodama į Vakarus ir Lietuvoje gaunama Vakarų informacija. Su nuostaba paminima, kad iki pat Vokietijos kapituliacijos Gestapui Berlyne nepavyko iššifruoti A. Valiukėno veiklos (p.122), o jis, būdamas Berlyne, labai sėkmingai sugebėjo tarpininkauti. Bet knygoje parodyta ir kaip nesėkminga buvo VLIKo užplanuota misija, ir VLIKo siųsto K. Ambroziejaus kelionė į Suomiją, kai buvo areštuotas ir K. Ambroziejus, ir nemažai VLIKo narių: „K. Ambroziejus išvyko iš Kauno 1944.III.23. Atvykęs į Taliną, jis ilgai negalėjo persikelti į Suomiją. 1944.IV.21 kratos metu Gestapo atsitiktinai areštavo"... (p.137).

Knygoje paaiškinama kodėl K. Ambroziejus buvo siųstas į Suomiją. Tai buvo rezultatas pokalbių Švedijoje (o ten buvo A. Vokietaitis): „Šeiniaus pokalbio su kapitonu E. Martiala... 1918-1919 metais lietuviai ir suomiai draugiškai dalijosi savo ginklais, dabar suomiai vėl noriai padės Lietuvai... Martiala pažadėjo lietuviams pagalbą ginklais ir amunicija" (p.136). Taigi K. Ambroziejus VLIKo buvo siunčiamas per Estijos pogrindį į Suomiją, kad suorganizuotų Lietuvos pogrindžiui ginklų iš Vakarų persiuntimą ir atstovautų Lietuvai. Šis planas VLIKui nepasisekė.

A. Bubnys parodo ir kaip anuo metu mūsų vadai, ne tik planavo, bet ir įžvalgiai numatė ateitį. Įdomu ir dabar pakartoti ištrauką iš ano meto „Lietuvių Fronto Biuletenio:" „Mūsų ateities klausimas labai daug priklausys nuo mūsų ryžtingos laikysenos Maskvos atžvilgiu" (p.150). Ar netinkama ta gairė ir šiai dienai?

A. Bubniui įdomu ir kokių gairių pogrindžio vadai laikėsi. „Algirdas Vokietaitis apie tai rašė — „Lietuvių tauta pasirinko pasyviojo pasipriešinimo metodą savo priešui Nr. 2 (vokiečiams), nes laikė, kad būtų savižudiška ginkluotu pasipriešinimu, aktyviai kovojant fronto užnugaryje, palengvinti savo priešo Nr. 1. (bolševikų) grįžimą Lietuvon", (p.151). „Neginkluoto pasipriešinimo taktika labiausiai atitiko lietuvių tautos interesus. Sovietų partizanų teroro aktai išprovokuodavo nežmoniškai žiaurias nacistų represijas (1944.VI.3 Pirčiupio tragedija)" (p.153).

A. Bubnys atkreipia dėmesį, kaip pogrindžio spauda teikė visuomenei žinias: „Vokiečiai nuginklavo Vietinę rinktinę ir beveik šimtą jos karių sušaudė, o apie tris tūkstančius suėmė ir išvežė į Reichą aerodromų apsaugai". (p.166).

Čia prisimena man Flossenburgo kacetas prie Miuncheno, Vokietijoje. Lankydamiesi ten 1955.VI.23, pagerbiant tame kacete nukankintus lietuvius, radome ant paminklo užrašyta: nukankinti lietuviai. Yra manoma, kad tie 2,480 nukankintieji — tai Vietinės rinktinės vyrai iš Lietuvos. Flossenburgas buvo žiaurus baudžiamasis kacetas. Ten ir atentatininkui prieš Hitlerį, Kanariui, buvo įvykdyta bausmė — pakartas. To kaceto dokumentacija buvusi apnaikinta ir gyvi likę kaliniai, kurie iš to kaceto išsivadavo, tuoj ten paminklą pastatė, pažymėjo iš to meto dokumentacijos, kiek kitų tautybių kalinių, ir kiek lietuvių ten nukankinta, bet iki šiol dar niekas nesistengė nuodugniau patyrinėti ir dokumentuoti. Flossenburgas labiausiai nežinomas kacetas.

Arūnas Bubnys knygoje mini daug antinacinės rezistencijos veiklių vadų, aprašoma jų drąsi, gudri ir ryžtinga veikla, parodant, kaip buvo kovota, aukojant savo gyvybę, tiek leidžiant pogrindžio spaudą, tiek organizuojant karinius vienetus, kurie yra pasigėrėtini lietuvių tautos kovos už laisvę pavyzdžiai visoms ateinančioms kartoms. Linkėtina, kad ši knyga būtų papildoma, renkant dokumentinę medžiagą apie tuos idealistus, nesigarsinusius vadus, laikančius paslaptį, o lietuvių paslaptys tarpusavyje buvo tautos egzistencijos šaltinis. Atidengiant toliau buvusius slaptuosius vadus, pogrindžio veikėjus, kurie įjungė visą tautą į kovą už laisvę, bus praturtinta Lietuvos istorija. Knyga parodo, kad lygiai kaip tauta kovojo prieš Maskvos bolševikinę okupaciją, taip lygiai tauta kovojo ir prieš Berlyno nacinę okupaciją: „Abu totalitariniai režimai vykdė lietuvių tautos genocidą, o nuo bolševikinio genocido lietuvių tauta nukentėjo žymiai smarkiau negu nuo hitlerinio. Dėl to ginčas dėl vieno ar kito okupacinio režino „gerumo" lietuvių tautai, panašus į dilemą ar geriau būti sušaudytam ar pakartam" (p.153).

Iki šiol Lietuvos istoriją rašė okupantai. Maskva įrodinėjo, kad Lietuvoje buvo „klasių kovą", kad lietuviai patys žudė lietuvius, o Berlynas savo kolonizaciją rėmė, lietuvių nenoru turėti valstybę, ir gabeno net iš Vengrijos žydus į Lietuvą, nes Lietuva paskirta žydų žudymui... Metas lietuviui istorikui prabilti ir atkurti Lietuvą, kokios visa tauta nuo Mindaugo laikų siekia be okupanto primestų klastočių.

(Pabaiga)

A.†A.
ZUZANA ŽILEVIČIENĖ
Petrauskaitė

Gyveno Palos Hills, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Po sunkios ligos mirė 1995 m. rugpjūčio 28 d., 11:15 val. vakaro, sulaukusi 67 metų.

Gimė Lietuvoje, Telšių apskrityje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: vyras Stasys, motina Zuzana Petrauskienė; brolis Stasys ir jo sūnūs Alfonsas su žmona Debbie ir Rimas su žmona Vida bei jų dukros Laura ir Viktorija; brolis Bronius su žmona Irena ir jų vaikai — Edis, Bruno ir Kazys.

A.a. Zuzana priklausė Jaunimo Centro Moterų klubui, Liet. Bendruomenei, Putnamo Seselių rėmėjams, Lietuvos Dukterų Draugijai.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, rugpjūčio 31 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Atsisveikinimas rugpjūčio 31 d. 6:30 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 1 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvos Našlaičių Globos komitetui arba Lithuanian Mercy Lift.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **vyras, motina, broliai su šeimomis.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.
ONA PETRULIENĖ
Liutkutė

Mirė 1995 m. rugpjūčio mėn. 27 d., Alexandria, VA, sulaukusi 99 metų.

Gimė Lietuvoje, Knabikų kaime, Mažeikių apskrityje, Žemaitijoje.

Pirmojo karo metu mokėsi Rusijoje, Voronežo lietuvių mergaičių gimnazijoje. Po karo grįžusi į Lietuvą, sukūrė šeimą su Vytautu Petruliu, aktyviu visuomenininku, 1922-1925 metais buvusiu finansų, prekybos ir pramonės ministru, ministrų kabineto pirmininku ir Lietuvos II Seimo atstovu bei jo prezidiumo pirmininku. Po politinių pasikeitimų apsigyveno su vyru pavyzdiniame Julijanavos ūkyje ir augino šeimą. 1940 metais komunistai suėmė vyrą, nuteisė ir išvežė į Sibirą, kur ir sušaudė 1942 metais, palikdami našlę su trimis vaikais.

Atvykusi į Ameriką, gyveno su vaikais Detroite, Floridoje ir Virginijoje kur ir užbaigė savo išeivės gyvenimą. Giliame nuliūdime paliko sūnų Vytą su marčia Marija, sūnų Mindaugą su marčia Soraja, jų šeimas, sūnėną Algį Basiulį su šeima, sūnėną Vytautą Pesecką su šeima, dukterėčią Rimą Augustaitienę su šeima, šešis anūkus, penkis proanūkus ir visą eilę giminių Amerikoje ir Lietuvoje.

Atsisveikinimas su velione įvyks trečiadienį, rugpjūčio 30 d. 9:30 val. ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, MI; 10 val. ryto bus atnašaujamos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palydėta į Holy Sepulchre kapines ir palaidota šalia sūnaus Algirdo, mirusio prieš porą mėnesių.

Nuliūdę: **sūnūs, marčios, anūkai, proanūkai ir kiti giminės.**

Laidotuves tvarko Jolanda Zaparackienė, tel. **313-422-6720.**

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KŪRYBA KAUNE

Rugpjūčio 5 d. Kauno paveikslų galerijoje buvo atidaryta pirmoji Australijoje gyvenančių Jolantos ir Jurgio Janavičių šeimyninė tapybos, piešinių ir grafikos paroda, kuriai abu autoriai atvežė po 60 kūrinių. Australijoje šie dailininkai gerai žinomi, yra surengę nemažai parodų, ypač — Sidney avangardo galerijoje.

J. Janavičienė meno paslaptis studijavo Fribourge, Romoje, Sidney. Savo piešinius, grafiką eksponavo Kanadoje, JAV, Indonezijoje, Singapure. Dėsto keramiką Sidney moterų kalėjime ir vienoje meno mokykloje. Labiausiai ją jaudina pasaulio gamtos ir žmogaus dvasios ekologinės problemos.

J. Janavičius dailėje debiutavo tik 1964 metais Fribourge susipažino su žymiausiais lietuvių poetais, dailininkais ir užsikrėtė meno kūrybai Rašė net eilėraščius. Dailę ir istoriją studijavo Sidney universitete. Parodoje eksponuoja lietuviško piliakalnio vizijų ciklą, kurį įkvėpė prieš metus pamatyta vieno Lietuvos piliakalnio nuotrauka.

(LR, 08.07)

LIETUVOS ŽURNALISTŲ SĄJUNGOJE — STUDENTAI

Nuo šiol Lietuvos žurnalistų sąjungos (LŽS) nariais korespondentais gali tapti ir žurnalistikos besimokantys Vilniaus universiteto Žurnalistikos instituto dieninio skyriaus studentai. Baigę aukštąją mokyklą, jie savaime taps tikraisiais nariais.

Prieš papildant LŽS nuostatus, šios organizacijos nariu korespondentu buvo vadinamas nuolat bendradarbiaujantis visuomenės informavimo priemonėse asmuo, kuriam žurnalistika nėra pagrindinis jo pragyvenimo šaltinis. Juo taip pat vis dar gali tapti profesionalus žurnalistas, kuriam nuosavybės teise priklauso kokia nors visuomenės informavimo priemonė.

Studijuojantys LŽS nariai korespondentai turi mokėti 10 litų metinį mokestį — tai penktadalis nestudijuojančio nario korespondento mokesčio. Pastarajam stojamasis mokestis yra dešimt kartų didesnis už studento, kuriam stojant į šią organizaciją teks mokėti taip pat 10 litų.

Narys korespondentas gali dalyvauti LŽS veikloje, tačiau jam nesuteikiama teisė būti renkamam į valdymo organus. LŽS taip pat sudaro tikrieji bei garbės nariai ir nariai rėmėjai.

Iki šiol Lietuvos žurnalistai remiasi Tarptautiniu žurnalistų etikos kodeksu, bet šių metų pabaigoje vyksiančioje bendroje šalies žurnalistų ir leidėjų sueigoje planuojama priimti bei pasirašyti valstybinį Žurnalistų etikos kodeksą. Tai padaryti padės ir drauge su Tarptautine žurnalistų federacija rengiamas seminarų ciklas, kuriuose, be kita ko, bus diskutuojama apie žurnalistų etiką.

Keletas tokių renginių jau vyko, o rudenį šiuos seminarus numatyta tęsti.

(KD, 07.24)

• **Prez. Harry Truman** 1947 m. spalio 5 d. kalboje į tautą prašė amerikiečių nevalgyti mėsos antradieniais, o kiaušinių (ar paukštienos) — ketvirtadieniais, kad taip būtų galima sutaupyti maisto karo nusiaubtos Europos žmonėms.

PADĖKA
STEFANIJA DANUTĖ RIMKUTĖ PAREIGIENĖ

Mūsų mylima Motina, Sesuo ir Močiutė, sunkios ligos iškankinta, mirė 1995 m. birželio 6 d. ir birželio 10 d. buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje, šalia savo vyro a.a. Alfonso.

Norime padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

Ypatingai esam dėkingi kun. Viktorui Rimšeliui, MIC už tožinį ir maldas koplyčioje, šv. Mišių auką ir pamokslą Šv. Antano bažnyčioje ir laidojimo apeigas kapinėse.

Dėkojam už maldas ir giesmes koplyčioje: kun. Matthew Brophy, OFM, kun. Joachim Studwell, OFM ir p. Aldonai Zailskaitei.

Ačiū p. Onai Venclovienei, pravedusiai atsisveikinimą su velione ir atsisveikinusiai L. Bendruomenės vardu. Taip pat p. B. Motušienei atsisveikinusiai nuo ALTo Cicero skyriaus ir Katalikių Moterų draugijos, p. Vanagūnui — nuo BALFo Čikagos apskrities, p. A. Bikulčienei — Lietuvos Dukterų vardu.

Ačiū už gausias aukas šv. Mišioms, „Lietuvos Našlaičių globos komitetui", „Lietuvos Vaikų vilčiai", „Saulutei", prisiuntusiems gėlių.

Dėkingi sol. D. Stankaitytei už nuostabiai gražų giedojimą ir visiems laidotuvėse dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybės padėkoti.

Ačiū karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriams D. A. Petkus ir D. M. Petkus už nuoširdų ir rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdę: **sūnūs — Aleksas, marti Lynn, Alfonsas, marti Audronė, dukros Marytė Lukomski, Kristina Nakienė, žentas Jonas; brolis Raimundas Rimkus; seserys — Birutė Gylienė su vyru Paulium, Zita Žvirždienė ir Nijolė Vardienė; vaikaičiai — Kristina, Adomas, Andrea, Regina, Viktoras, Rūta, Alexandra, Antanas, Emilija ir Jonas, giminės Kanadoje ir Lietuvoje.**

Mirus buvusiai ALMRK Sąjungos centro valdybos pirmininkei

A.†A.
EMILIE B. PROSE

reiškiame gilią užuojautą jos seseriai HELEN ALLEN ir broliams ADOLPH ir VALENTINE su šeimomis liūdėdamos kartu.

ALMRK Sąjungos centro valdyba ir visos narės

ATIDAROME NAUJAS DURIS, KAD GALĖTUMĖM JUMS DAR GERIAU PATARNAUTI!

Su džiaugsmu pranešame, kad dvi seniausios šios apylinkės laidojimo įstaigos — PETKUS FUNERAL HOMES ir BRADY GILL FUNERAL HOMES — susijungė, norėdamos palaikyti aukštą patarnavimo lygį. Mūsų paslaugos skiriamos patogumui šeimų, kurios išsikėlė į priemiesčius. Taip pat norime palaikyti prieinamas kainas mūsų klientams.

PETKUS FUNERAL HOMES jums patarnaus šiose vietovėse:

2929 WEST 87th ST
EVERGREEN PARK, IL

ir

16600 S. OAK PARK AVE.
TINLEY PARK, IL.

Telefonų numeriai tie patys. Mūsų įstaigos ir toliau suteiks jums profesionalias paslaugas. DONALD A. PETKUS, DONALD M. PETKUS, DARIUS MARCHERTAS ir MARIUS BUIVYDAS asmeniškai patarnaus kiekvienam mūsų klientui.

Dėkojame visiems už pasitikėjimą.

PETKUS FUNERAL HOMES
Patarnauja jums šiose vietovėse:
2533 W. 71 St., Chicago, IL 60629
12401 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439
5940 W. 35 St., Cicero, Il 60650

Tel. 800-994-7600
PETKUS IR SŪNUS
Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 m.

LITHUANIAN FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
NATIONAL FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
ILLINOIS FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION OF GREATER CHICAGO
WILL COUNTY FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
BETTER BUSINESS BUREAU OF NORTHERN ILLINOIS

Anthony B. Petkus
Donald A. Petkus,
Donald M. Petkus
Darius Marchertas
Marius Buivydas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ginta Rae-Kižytė, dr. Juozo ir a.a. Agnutės Kižių duktė, gražiai reiškiasi amerikiečių teatro scenoje ir televizijoje. Šiuo metu ji gyvena Los Angeles, CA, kur baigiami filmuoti nauji „Beverly Hills 90210" epizodai. Viename jų Ginta atlieka seselės vienuolės Alice rolę. Ši seselė pasitinka ir priima į specialią mokyklą „paklydusias mergaites". Ginta sako skirianti šią rolę savo motinos a.a. Agnės Jasaitytės-Kižienės atminimui, nes mama buvusi giliai tikinti katalikė. Gintą galėsime Čikagoje matyti televizijos ekrane ateinantį antradienį, rugsėjo 5 d., 8 val. vak., ji vaidina dramoje „A Death in the Family", serijoje „Live Shot". Vėlesnis epizodas, pavadintas „Shake, Rattle and Roll", bus rodomas spalio 3 d., taip pat 8 val. vakare. Seriją „Live Shot" galima matyti 50 kanale, WPWR.

Aktorė Ginta Rae Kižytė.

Kalbininkas, „Kultūros barų" žurnalo redaktorius iš Vilniaus, **Bronys Savukynas** Santaros-Šviesos suvažiavime skaitys paskaitą: „Kas darytina lietuvių bendrinės kalbos ateičiai: kalbos politikos strateginės nuostatos ir kalbos planavimas". Suvažiavimas vyks Camp Ranora, Watervliet, MI. Informacijos teikiamos telefonu (312) 233-0345.

Teisininkas istorikas Jonas Dainauskas bus pagrindinis kalbėtojas Tautos šventės minėjime, kurį ruošia Cicero apylinkės LB valdyba ir Amerikos Lietuvių tarybos Cicero skyriaus valdyba. Minėjimas vyks rugsėjo 10 d., tuoj po 11 val. šv. Mišių, Šv. Antano parapijos salėje. Visus Cicero ir apylinkių lietuvius prašome šią datą įsidėmėti ir šventėje gausiai dalyvauti.

x ***TRANSPAK praneša:*** „Lietuvos vienintelis uostas yra Klaipėda. Pasak, žymaus lietuvio kalbininko O. Būgos, šis pavadinimas kilęs iš „klaips + ėsti", t.y. duonėda arba veltėdė". **Siuntiniai** ir **komercinės** siutos **į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Brolis Tadas Margis, MIC, mirė vakar, rugpjūčio 29 d., Oak Park ligoninėje, sulaukęs 83 metų amžiaus. Gimęs Gary, Indianoje, 1911 m. spalio 29 d., vienuolio įžadus davė 1935 m. liepos 16 d. Brolis Tadas daug metų darbavosi „Draugo" spaustuvėje, kol sunki liga pakirto jėgas. Apie laidotuves bus pranešta vėliau.

„Dainavos" ansamblis pradeda repeticijas antradienį, rugsėjo 5 d., 7:30 val. vakaro Jaunimo centre. Visi dainaviečiai raginami gausiai repetizijoje dalyvauti, nes jau laukia nemažai įsipareigojimų.

Ona Jankevičiūtė, New York, NY, už „Draugo" laimėjimo bilietėlius atsiuntė 100 dol. Ji jau ne pirmą kartą pagelbsti mūsų laikraščiui; džiaugiamės ją turėdami rėmėjų tarpe. Linkėdami gerų dienų, tariame nuoširdų ačiū už auką.

Petras ir Genutė Juodikiai jau suorganizavo visą stalą į „Draugo" banketą, būsiantį Martinique salėje rugsėjo 24 d. Jie bankete tikisi matyti ir kitus savo bičiulius, kurie nebetilps prie to suorganizuoto stalo. Bilietai ir stalai užsakomi „Draugo" administracijoje.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejus jau sėkmingai kopia į trisdešimtąjį savo gyvavimo dešimtmetį. Prieš beveik 10 metų jis persikėlė į dabartinį pastatą, esantį 6500 S. Pulaski Rd. Netrukus po persikėlimo buvo suruoštas pirmasis tarptautinis festivalis, kuris šiemet jau vyko trečią kartą. Rugpjūčio 19 d. buvęs festivalis, susilaukė daug svečių iš Wisconsino, Indianos ir kitų tolimesnių vietovių. Jo pasisekimas buvo tikrai geras, todėl rengėjai yra dėkingi visiems už dėmesį.

Didelis miestas — dideli kiekiai šiukšlių. Birželio ir liepos mėnesį Čikagos švarinimo sk[illegible]rius, paskelbus miesto me[illegible] Richard M. Daley „šiukšlių surinkimo vajų", išvežė daugiau kaip 11,000 tonų visokių išmestų šaldytuvų, senų baldų, viryklių bei kitokio laužo. Taip pat buvo nuvalyta bent 8,000 graffiti užrašų ir vandalų „išpeckiotų" gatvių parašų, nuvilkta 900 pamestų senų automobilių. Miestas, kaip didžiulis kurio gyventojo kiemas — jame darbai niekada nesibaigia. Nors žmonės mėgsta skųstis, kad miesto savivaldybė nepasirūpina švara bei tvarka, bet yra dirbama nuolatos, tik dėl gyventojų nepareigingumo arba net blogos valios, visko neįmanoma atlikti. Meras primena, kad čikagiečiai gali paskambinti į „City Hall", tel. 744-5000, jeigu atsiranda koks reikalas, pvz., perdega elektros lemputė užpakalinėje gatvėje, prie namų kažkas palieka sulaužytą, niekam nereikalingą automobilį, neveikia gatvės apšvietimas ir pan.

Onutė Utz

Mažosios Lietuvos dainų skrynelę, su ypatingu dėmesiu Vydūnui, solistė Aldona Buntinaitė, dailiojo žodžio skaitytoja Dalia Sokienė ir muzikas Ričardas Sokas atidarys šį sekmadienį, rugsėjo 3 d., Mažosios Lietuvos fondo Dr. Vydūno mokslinių literatūrinių premijų įteikimo programoje. Renginio pradžia 3:30 val. p.p. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro" salėje, 6500 S. Pulaski Rd., Čikagoje. Visi kviečiami.

Maironio lituanistinė mokykla, veikianti Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, pradeda mokslo metus šeštadienį, rugsėjo 9 d. Tą dieną, nuo 9 iki 10 val. ryte, vyks naujų mokinių registracija ir pavėluota registracija. Mokiniai renkasi 9:45 val. r. į klases. Mokslo metų pradžios iškilmės bus lygiai 10 val. ryte Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčioje. Prašome, kad tą dieną visi mokiniai dėvėtų mokyklos marškinėlius. Po atidarymo apatinėje salėje bus pirmasis tėvų susirinkimas. Mokykloje veikia darželis (4 ir 5 m. vaikams), atskiros vaikų ir suaugusių, lietuviškai besimokančių klasės bei 10 klasių pagal JAV LB Švietimo tarybos programą. Raginame paštu gautus registracijos lapus nedelsiant grąžinti. Turintys klausimų, kreipkitės į mokyklos direktorę Eglę Novak, tel. (708) 257-5918.

REGISTRUOKITĖS Į PEDAGOGINĮ INSTITUTĄ

Rugsėjo 9 dieną prasidės pamokos Pedagoginiam lituanistikos institute. Ši mokykla labai skiriasi nuo kitų lituanistinių mokyklų. Nors čia šeštadieniais dėstomos istorijos, lietuvių kalbos, literatūros ir geografijos pamokos, viskas pateikiama universitetiniu lygiu. Lektoriai bando pabrėžti mokslo ir asmens švietimo reikšmę. Juk mokslas nesibaigia mokykloje, o tęsiasi visą gyvenimą. Galima matyti, kad tą jau ir patys s[illegible]ranta studentai, kadangi vi[illegible]nko Institut[illegible]avo no[illegible] [illegible]udenį [illegible]nkysiu[illegible] dagoginį institutą trečius paskutinius metus. [illegible] Institutą, nežinodama, ko tikėtis. Po pirmojo semestro buvau labai patenkinta, kadangi mokytojai labai rūpinosi sudominti studentus kursais Instituto direktorė Stasė Petersonienė yra pakvietus Alidą Vitaitę, Joną Variakojį, Audrę Budrytę ir Arvydą Žygą, kurie skaitė įdomias paskaitas apie Lietuvos teatrą, istoriją ir tautosaką.

Nors pereitais metais Pedagoginį lituanistikos institutą lankė tik šeši studentai, tikimės, kad šiais metais prisirašys daug naujų studentų, kurie yra baigę aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Pedagoginio instituto registracija vyks rugsėjo 9 dieną, 9 val. ryte Jaunimo centre. Pamokos prasidės rugsėjo 16 dieną ir vyksta šeštadieniais, nuo 9 valandos ryte iki 12:45 po pietų.

Onutė Utz

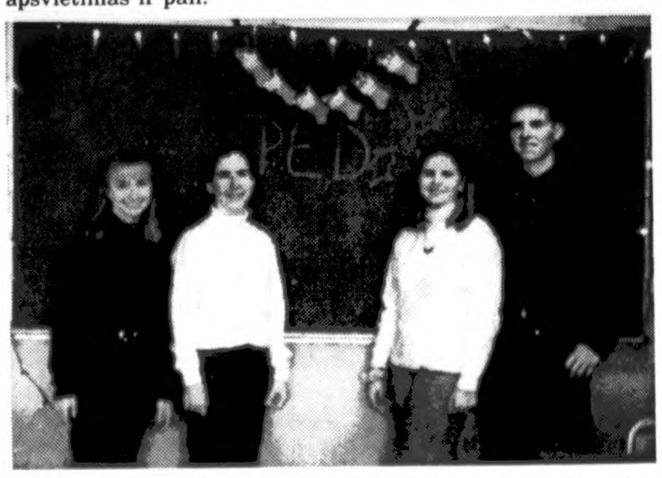

Pedagoginio lit. instituto studentai (iš kairės): Audra Prialgauskaitė, Onutė Utz, Elytė Žukauskaitė, Adomas Tautkus. Jie nuoširdžiai kviečia ir kitus, lituanistines mokyklas baigusius, lietuvius, registruotis į PLI rugsėjo 9 d., 9 val. ryte.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

BERNIUKAS

Aš berniukas kaip žirniukas
Prie tėvelio ir mamos.
Dunda mano traukiniukas
Link šalelės mylimos.

Mašinistas kelią žino.
Ei, bičiuli, spausk greičiau!
Už eglyno, už beržyno
Vilniaus pilį pamačiau.

— O narsusis Gedimine,
Kunigaikšti mūs tautos,
Tavo ainiai už tėvynę
Ryžtis kovai nenustos!

Kai išeisime į žygį,
Kils trispalvės lig dangaus.
O senų dienų karžygi,
Tavo žemė nevergaus!

Jonas Minelga

JUODOJO KASPINO DIENA

1939 m. rugpjūčio 23 d. komunistinės Rusijos ir nacistinės Vokietijos vadovai susirinko į slaptą posėdį, kad pasidalytų būsimu grobiu. Pagal tą slaptą sutartį, Vokietija atidavė Rusijai Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes. Tos valstybės buvo laisvos, nepriklausė Vokietijai, tačiau Vokietija buvo pasiryžusi užkariauti visą Europą, todėl dar be karo laikė visas valstybes savo nuosavybe. Kaip toliau viskas vyko, aš manau, kad skaitėte kronikose ar girdėjote mokykloje iš mokytojų.

Ši diena ir yra pradžia Lietuvos okupacijos, kuri tęsėsi 50 metų. Šią dieną minint Lietuvoje ir čia, Lietuvos trispalvė perrišama juodu kaspinu, kaip gedulo ženklu. Ir liūdnas progas [illegible] verta prisi[illegible] sus[illegible] [illegible]imis, ka[illegible]vynę [illegible] [illegible]mylėti [illegible] [illegible]ti jos g[illegible] ir sunki[illegible]se. Tokios sutartys ta[illegible] kad negalima pasitikėti savo plėšriais kaimynais ir visada budėti reikia, kad panašūs įvykiai daugiau nepasikartotų. Svarbiausias kovos ginklas yra vienybė.

MANO KELIONĖ

(Pabaiga)

Po savaitės mes važiavome į Marijampolę, aplankyti mūsų „dėduko". Jis stato labai didelį namą. Po trijų dienų viešnagės, vėl grįžome į Tauragę. Kiek pailsėję, vėl vykome į Klaipėdą, kitų tetų aplankyti. Ten pernakvoję, plaukėm į Juodkrantę. Čia sutikome kitą tetą ir dėdę. Daugiausia laiko praleidome pajūryje. Buvome įlipę į Raganos kalną. Čia įdomu, daug visokių iš medžio išdrožtų skulptūrų. Nuvažiavome ir į Nidą, pasivaikščiojome mieste. Aplankėme akvariumą, stebėjome delfinų pasirodymus. Po to vėl grįžome į Tauragę. Pabuvome močiutės name. Namas mažas, vieno aukšto, bet mes visi šeši sutilpome. Buvome darže, morkas rovėme ir kitas daržoves apžiūrėjome.

Pagaliau atėjo laikas atsisveikinti. Buvo labai liūdna, verkėme. Tada nuvykome į Vilnių. Apsistojome pas tėvelio pusseserę. Čia pamatėme antrą kartą pusseserę Betručią (gal Beatričę?). Po Vilnių daug vaikščiojome. Buvome įlipę į Gedimino kalną. Pilis buvo uždaryta. Turėjome ateiti kitą dieną. Stačiais laiptais įlipome į viršūnę. Čia daug ką pamatėme, televizijos bokštą ir visą miesto vaizdą. Aplankėme Aušros Vartus, buvo įdomu savo akimis pamatyti, ką girdėdavome tik pasakojant. Laikas greitai prabėgo ir vėl reikėjo su visais atsisveikinti, buvo daug liūdnų momentų.

Vėl lėktuvu nuskridome į Varšuvą. Tris valandas pabuvę aerodrome, skridome į Olandiją. Čia dar vieną dieną praleidome. Tada pasileidome į ilgą kelionę, į Bostoną. Tai buvo mano geriausios atostogos, kokias kada esu turėjusi. Aš tos kelionės niekada nepamiršiu. Mano mažosios sesutės gal visko nebeatsimins, bet jos gerai [illegible] mažą šuniuką Kimą, ku[illegible] teta Onutė turi. Aš viską atsim[illegible]čiau ir pergyvenau [illegible]ėje. Aš [illegible] geriau [illegible]ntu, nes lankau lietuvišką mokyklą.

Angelika Kazakaitytė.
Bostono lit. m-los mokinė.

MANO „DVIGUBAS" GYVENIMAS

Aš į šią temą žiūriu truputį kitaip, negu kiti. Aš matau savo gyvenimą labai įvairų ir šakotą, bet ne dvigubą. Kiekvienas gyvenimo įspūdis, visa tai ką aš išmokstu, tiek lietuvių organizacijoje, tiek amerikiečių, padaro mane tuo žmogumi, kuriuo aš esu. Savaime suprantama, kad daug įspūdžių prisirenku iš amerikiečių tarpo, nes mano didesnė dalis gyvenimo sukasi aplink amerikiečius. Beveik visa mano aplinka yra amerikietiška. Mokykloje praleidžiu labai daug laiko, taip, kaip ir visi vaikai. Iš ten gaunu daugiausia pergyvenimų. Ten daugiausia išmokstu. Amerikiečių tarpe turiu daug draugų, ten galiu žaisti tinklinio komandoje, mokytis teniso.

Būdama jaunesnė pykdavau ant tėvų, kad šeštadienius turiu praleisti lituanistinėje mokykloje, vietoj to, kad galėčiau žaisti su amerikietėmis draugėmis. Po truputį pastebėjau, kiek daug man duoda lietuvybė. Dabar pastebiu, kokia svarbi yra ši mano gyvenimo šaka. Lietuvybė man atskleidžia naują pasaulį, tokį pasaulį, kurį pažįsta tik tie laimingieji gimę lietuviais. Šį dalyką patyriau besimokydama eilėraštį „Lietuviais esame mes gimę". Ten parašyta: „Tą garbę gavome užgimę, jai ir neturim leist pražūt". Moku lietuvių kalbą. Ją mokant bus lengviau gimnazijoje kitas kalbas mokytis. Turiu visai skirtingą ratelį draugų. Gal geriausi mano draugai yra lietuviai. Galiu dalyvauti koncertuose, giedoti šv. Mišių metu, dalyvauti sporte. Turiu progų keliauti į kitus miestus, dalyvauti sporto, dainų ir šokių šventėse. Gaunu progos daug išmokti, daug įspūdžių pasisemti.

Džiaugiuosi, kad ši mano gyvenimo šaka yra tokia stipri, nes aš esu geresnis žmogus, turėdama tokią šaką, į kurią galiu remtis.

Tikiuosi, kad kada nors galėsiu kokiu nors būdu prisidėti prie lietuvybės išlaikymo, nes pagal Sauerveino žodžius „Jai ir neturim leist pražūt".

Kristina Kliorytė
Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė.

ĮSPŪDINGIAUSI MOMENTAI

Mano svarbiausias dalykas 1994 Neringos stovykloje buvo, pats atvykimas į stovyklą. Šioje stovykloje mano pirmieji metai. Aš maniau, kad patekau į dangų. Mėnesį prieš vykstant į stovyklą, aš sapnavau, kad ten būtų gražu, bet ne taip gražu. Man labiausiai patiko medžiai, gėlės ir žolė. Ypač patiko beržai. Aš gyvenu Čikagoje ir retai matau tiek daug beržų, kaip čia, beržų šventovėje. Man patinka beržas, nes jis yra ypatingas medis. Taip pat manau, kad Neringa yra nepaprasta vieta.

Aliukas Kisielius, 5 namelis

Man labiausiai patiko 1994 Neringos stovykloje, kai mano sporto komanda „Gaisrininkai" buvo laimėtoja. Vienos mylios bėgime mūsų komandai teko trečioji vieta. Po pietų mums nelabai gerai sekėsi, bet stengėmės. Vakarinėje programoje laimėjome pirmą vietą už mūsų pristatymus. Vakaro pabaigoje sužinojome, kad pralenkėm „daktarus", „ūkininkus" ir net „maldingus vienuolius". Mes laimėjome! Mes laimėjome todėl, kad niekada nepasidavėme, net kai mums blogai sekėsi. Mūsų komandos vadovai leido visiems pasireikšti. Visa komanda buvo draugiška ir parodė daug sportiškos dvasios.

Šarūnas Krukonis, 5 namelis

Mano maloniausias momentas 1994 Neringos stovykloje buvo — Sporto diena. Mes daug sportavome: bėgome, lošėme kvadratą, krepšinį, bėgome penkiatloną ir vieną mylią. Mūsų kapitonai buvo Žara ir Tomas. Nors mes nelaimėjome, bet buvo smagu. Ta diena buvo labai karšta, visi suprakaitavome.

Andrius Pacevičius,
5 namelis
(Neringa 1994, 25 metai)

„Žiburėlio" mokyklėlės auklėtiniai susipažįsta su „įdomiu keturkoju" išvykoje į ūkį š.m. gegužės 16 d. Iš kairės: Tomas Raudaitis, Jonas Weir, Jonas Jokubauskas ir Tomas Trakis.
Nuotr. **Irenos Senkevičienės**

ŽOLINĖ

(Legendos pabaiga)

Čia žemėje reikėjo slapstytis nuo baisių budelių karaliaus Erodo, o ten, danguje, visos prakeiktos dvasios apmiršta nuo vieno sublizgėjimo arkangelo kalavijo.

Čia iš gailesčio ir liūdnumo Dievo M[illegible]na liejo ašaras, o ten J[illegible] m[illegible]ausi[illegible] [illegible]usišypsojimo dž[illegible]augiasi visas d[illegible]gus, o nuo giedro ir linksmo pažiūrėjimo — apjuosia dangų vaivorykštė.

Čia viena apleista ėjo kruvinomis savo Sūnaus pėdomis, o ten Ją lydi angelai, giedodami gražiausias giesmes Jai, garbindami Ją maždaug taip:

— Už dangų, Dievo motina, esi šviesesnė, už saulę skaistesnė, už mėnulį baltesnė, už žvaigždes gražesnė!

— Kaip rojaus lelija žydi ir žydėsi amžinai nenuvysdama. Dangus pajutęs Tavo kvepiančio kvapo, kvėpuoja maloniai ir linksmai!

— Palaiminta tarp moterų esi dėl to, kad esi nekalčiausia, Dievo Motina mieliausia žemėje, dabar Karalienė dangaus karalystėje!...

LIGONIS IR GYDYTOJAS

Kartą ligonis, gydytojo klausinėjamas, kaip jaučiasi, pasakė, kad smarkiai prakaituojąs.

— Labai gerai, — atsakė gydytojas.

Kitą kartą klausiamas, kokia jo sveikata, atsakė, kad smarkiai krečiąs drebulys.

— Ir tai labai gerai! — tarė gydytojas.

Trečią kartą gydytojas atvykęs pasiteiravo apie ligą, ir ligonis pasiskundė viduriavimu.

— Ir tai labai gerai, — atsakė gydytojas ir nuėjo.

Kai vienas namiškis, priėjęs prie ligonio, paklausė, kaip jaučiasi, šis atsakė:

— Žūstu nuo baisybės gėrybių.

Taip atsitinka ir daugeliui žmonių: artimieji, spręsdami iš išorės, mus laiko laimingais dėl tokių dalykų, kurie mums labai skaudūs.

Ezopas

Smulkiai melsi, pastovėsi;
plonai verpsi, pasėdėsi.

Lietuvių patarlė